

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 176 (11 512)

Poznań, wtorek 8 września 1981

Wyd. AB
Cena 2 zł

Polskie odznaczenie dla T. Żiwkowa

(PAP) Rada Państwa PRL nadała sekretarzowi generalnemu KC Bułgarskiej Partii Komunistycznej, przewodniczącemu Rady Państwa Ludowej Republiki Bułgarii Todorowi Żiwkowowi Wielką Wstęgę Orderu Zasługi PRL z okazji 70-lecia jego urodzin oraz w uznaniu zasług w rozwijaniu i umacnianiu braterskiej przyjaźni między narodem polskim i bułgarskim.

Wizyta parlamentarzystów francuskich

(PAP) Na zaproszenie polsko-francuskiej grupy parlamentarnej przybyła wczoraj do Warszawy delegacja grupy przyjaźni Francja-Polska w senacie Republiki Francuskiej. Na czele delegacji stoi wiceprzewodniczący senatu Maurice Schumann.

Poziom kadr w handlu zagranicznym przedmiotem oceny posłów

(PAP) 7 bm., pod przewodnictwem posła Stanisława Gębali, obradowała sejmowa Komisja Handlu Zagranicznego. W pierwszym punkcie posłowie zajęli się oceną działalności Ministerstwa Handlu Zagranicznego na rzecz doskonalenia kadr w aparacie handlu zagranicznego w kraju i za granicą. Posłowie wyrazili zaniepokojenie zmniejszeniem się w ostatnim 10-leciu liczby pracowników handlu zagranicznego legitymujących się znajomością języków obcych. Tylko połowa osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach handlu zagranicznego i zajmujących się działalnością handlową włada obcymi językami. Stosunkowo niski jest też udział pracowników z wyższym wykształceniem.

Na I Krajowym Zjeździe „Solidarności”

Dyskusja nad zmianami w statucie związku

Telegram do Jana Pawła II

(PAP) Wczoraj po godzinie 9 w gdańskiej hali „Olivia” rozpoczął się trzeci dzień obrad I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”. Przewodniczący obrad zgłosił wniosek aby odłożyć na później dyskusję nad sprawozdaniem KKP i sprawami programowymi i zająć się problemami ZMIAN W STATucie.

Dyskusja nad kierunkami zmian w statucie związku koncentruje się wokół kilku zasadniczych pytań sformułowanych wcześniej przez Komisję Statutową na podstawie kilku set wcześniej zgłoszonych wniosków. Dyskusja dotyczy przede wszystkim struktury naczelnych władz związku, wprowadzenia ogniw pośrednich między komisjami zakładowymi a

zarządami regionów, a także wokół sprawy zasad wyboru przewodniczącego związku.

Uchwalono TREŚĆ TELEGRAMU, który skierowany będzie DO PAPIEŻA Jana Pawła II.

Na zjeździe odczytano OŚWIADCZENIE RZECZNIKA PRASOWEGO REGIONU PO MORZA ZACHODNIEGO, u stosunkowujące się do oświadczenia rzecznika prasowego rządu w związku z wypowiedzią Mariana Jurczyka, przewodniczącego tego regionu. W oświadczeniu stwierdza się m. in., iż „każdy z członków związku, jak i każdy z obywateli naszego kraju ma prawo, bardzo ostro krytykować rząd, jego poczynania i na podstawie tego wnioskować o intencjach przedstawicieli władz”.

Po przerwie wznowiono sesję popołudniową trzeciego dnia obrad I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”. Większością głosów prze głosowano propozycję komisji uchwał i wniosków dotyczących dostarczenia wszystkim delegatom w dniu dzisiejszym, dwóch PROGRAMÓW UCHWAŁ o samorządzie dla wniesienia do nich ewentualnych poprawek i zatwierdzenia jednego z nich ostatecznej wersji przez zjazd.

Następnie kontynuowano popołudniową sesję nad zmianami do dzisiejszego punktu statutu związku. Do dyskusji tej sesji popołudniowej zgłosiło się 18 osób, a rozpoczął ją Maciej Jankowski z regionu „Mazowsze”.

Obrady trwają.

Apel gnieźnieńskich działaczy PZPR

4 bm. w Gnieźnie odbyła się II sesja XX miejskiej konferencji partyjnej PZPR. Podczas obrad zatwierdzono program działania gnieźnieńskiej organizacji partyjnej w bieżącej kadencji. Delegaci na II sesję uchwalili również apel, w którym czytamy m. in.:

Mając na uwadze dorobek polityczny, kulturowy i gospodarczy naszych przodków, i jednocześnie czując się odpowiedzialnymi za jego dalszy rozwój, domagamy się podjęcia konkretnych działań mających na celu walkę przeciwko rozkładowi gospodarczemu, chaosowi, niemocy i bezradności.

Przeciwstawiamy się biurokracji w naszym życiu, konserwatywnym postawom hamującym nasz socjalistyczny rozwój. Walczymy przeciw tym,

którzy chcieliby Polskę zawrócić z drogi socjalizmu, poróżnić ją z naszymi sojusznikami, a szczególnie ze Związkiem Radzieckim. Walczymy z anarchią, z wszystkimi, którzy nasze państwo usiłują rozbić, osłabić i sparaliżować. Walczymy z egoizmem tych grup, które nie bacząc na interes ogółu w swym zaślepieniu gotowe są igrać z bezpieczeństwem i przy szłością narodu.

Tę wspólnotę działań tworzymy razem z sojusznikami partiami, tworzymy ją również ze wszystkimi związkami zawodowymi. W walce tej jest również miejsce dla wierzących i duchowieństwa, dla wszystkich partnerów, dla których dobro Rzeczypospolitej jest i musi być prawem najwyższym. (na)

Pomoc dla związkowców w sprawie reformy i samorządu

INFORMACJA WŁASNA

Przy Zarządzie Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność” powstał ostatnio zespół do spraw reformy gospodarczej, którego celem jest służenie informacją o gospodarce i zarządzaniu oraz udzielanie pomocy w zakresie problemów organizacyjnych nowo powstającym i istniejącym samorządom pracowniczym w wielkopolskich zakładach pracy. Zespół, któremu przewodniczy inż. Jerzy Kaszkowiak z poznańskiego „Energoprojektu”, jest grupą otwartą, która chce pomóc zakładowym ogniwom „Solidarności” w szkoleniu aktywnym i wyjaśnianiu wątpliwości oraz w precyzowaniu stanowiska związku wobec proble-

mów reformy i samorządności. W zakładach „H. Cegielski” odbyło się pierwsze spotkanie konsultacyjne zespołu, skupiającego pracowników naukowych i przedstawicieli przemysłu, z liczną grupą delegatów komisji zakładowych „Solidarności” woj. poznańskiego. Przedstawiono im uaktualniony projekt ustawy o samorządzie, przygotowany przez sieć „Solidarności” oraz omówiono aktualne kierunki działań związku w tych sprawach.

Zapowiedziano odbycie następnych spotkań konsultacyjnych, natomiast informacja bieżąca służy Ośrodek Prac Społeczno-Zawodowych przy Zarządzie Regionu „Solidarność”. (bej)

W Londynie zmarł Albert Speer

(PAP) We wtorek, w 42 rocznicę napadów III Rzeszy na Polskę, w wieku 76 lat zmarł nagle w Londynie, po wylewie krwi do mózgu Albert Speer, przestępca wojenny, jeden z najbliższych współpracowników Hitlera, były minister zbrojeń, któremu w czasie wojny podlegało 80 proc. wszystkich zakładów produk-

ujących dla potrzeb maszyny wojennej. Był on odpowiedzialny za zatrudnianie w nich w warunkach niewolniczych około 14 milionów mieszkańców podbitych krajów (od Pirenejów do Uralu).

Trybunał Norymberski, sądzący po wojnie głównych zbrodniarzy hitlerowskich, skazał go na 20 lat więzienia.

Francuskie zboże już w naszych portach

(PAP) Do szczecińskiego portu zawinęły z ładunkiem zboża zakupionego przez nasz kraj we Francji małe masowce szczecińskiego armatora Polskiej Żeglugi Morskiej o nośności 4400 ton „Warka” i „Wieluń”. Równocześnie — jak informuje PZM — we francuskim porcie Rouen trwa załadunek zboża na pływający w jego flotylli masowiec 16,5-tysięcznik „Kopalnia Gottwald”. W ten sposób Polska Żegluga Morska realizuje kontrakt na przewóz z Francji do Polski 300 tysięcy ton francuskiego zboża. Jak ustalono dokonują tego masowce o nośności 4400 ton oraz 16,5 tysięczniki. Planuje się, iż operacja ta, która nasila się z każdym tygodniem trwać będzie do końca tego roku.

Plenum KW PZPR w Lesznie

Zadania organizacji partyjnej po IX zjeździe

INFORMACJA WŁASNA

Zadaniom wojewódzkiej organizacji partyjnej po IX Nadzwyczajnym Zjeździe PZPR poświęcono wczorajsze plenarne posiedzenie Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Lesznie. W obradach, którym przewodniczył I sekretarz KW PZPR Jan Płóćniczak, wziął udział przewodniczący Komisji Porozumiewawczej Branżowych Związków Zawodowych — Albin Szyska.

Kluczem do rozwiązania problemów dnia dzisiejszego — podkreślano zarówno w referacie Egzekutywy KW jak i w dyskusji — jest konsekwentna realizacja programu partii wytyczonego przez jej zjazd i idących w ślad za tym programem działań podejmowanych przez rząd. Nie służą temu akcje inicjowane przez przeciwników socjalizmu, przez skrajnie skrzydło „Solidarności” mające na celu destabilizację życia społeczno-gospodarczego, działania jawnie skierowane przeciwko partii.

Linia porozumienia, partnerstwa — powiedział Kazimierz Nowak I sekretarz KM-G we Wschowie — to linia ludzi rozsądnych. Nie można godzić się nieustannie na ustępstwa. Kończące się radykalne posunięcia władz, by przeciwdziałać postępującej anarchii.

Obeona sytuacja gospodarcza wymaga zdecydowanych działań. Sierpień charakteryzował się w woj. leszczyńs-

kim dalszym spadkiem produkcji. Była ona niższa aż o 12,7 proc. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Zaledwie pięć przedsiębiorstw — Ponar-Remo i Wuko we Wschowie, Gazo-met i Rawag w Rawiczu — raz Gostyńska Huta Szkła uzyskała dodatnią dynamikę wzrostu produkcji. Pomyślnie natomiast realizuje się w leszczyńskim plany budownictwa mieszkaniowego.

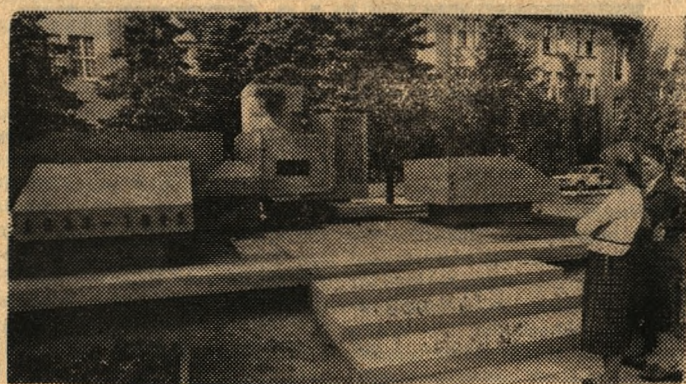
Rolniczy charakter województwa przesądza o preferencjach dla tej gałęzi gospodarki. Dyskutanci wskazywali na konieczność podjęcia długofalowych działań m. in. w zakresie likwidacji dysproporcji między produkcją roślinną i zwierzęcą, kształtowanie ekonomicznie uzasadnionych cen skupu produktów rolnych, wdrażanie nowych zasad ekonomiczno-finansowych w uspołecznionym sektorze rolnictwa.

Za jedno z głównych zadań wojewódzkiej organizacji partyjnej uznano umocnienie partii, jej jednolitości, a tym samym zwiększenie ofensywności wszystkich ogniw partii. Druga płaszczyzna to narastanie sprzeczności wokół proponowanych reform ustaw i chęć na rzucenia przez „Solidarność” jej własnych koncepcji.

Plenum powołało 12 komisji problemowych. Postanowiono również utrzymać przy Komitecie Wojewódzkim — Wojewódzki Zespół Delegatów. (ar)

W 42 rocznicę Września 1939

W Wągrowcu odsłonięto pomnik ku czci poległych i pomordowanych



INFORMACJA WŁASNA

Wczoraj w Wągrowcu (województwo łódzkie), w 42 rocznicę wkroczenia do miasta wojsk hitlerowskich nastąpiło odsłonięcie pomnika ku czci poległych i pomordowanych synów Ziemi Wągrowieckiej w latach 1939—1945.

Uroczystości rozpoczęło w południe spotkanie władz z kombatanami. W godzinach popołudniowych na placu przed dawnym gimnazjum, gdzie zmontowano monumentalny bryl pomnika według projektu wągrowieckiego architekta — Ziemowita Zaworskiego, odbyła się patriotyczna manifestacja mieszkańców Wągrowca i okolic. Pomnik ten stanął w czynnie społecznym mieszkanców miasta w ramach obchodów 600 rocznicy nadania mu praw miejskich.

Odsłonięcie pomnika poprzedził przemarsz orkiestry i kompani honorowej WP. Okolicznościowe przemówienie wygłosił przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej — Karol Batur. Następnie u stóp pomnika złożono urny z pól bitewnych, gdzie polegali żołnierze

Na zdjęciu: pomnik ku czci poległych i pomordowanych w latach 1939 — 1945 w Wągrowcu. Fot. „Głos” — R. Królik

rodem z Wągrowca. Aktu odsłonięcia pomnika dokonali: Kazimierz Jeneralczyk — żołnierz Września, Stefan Trynka — więzień obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu i Piotr Sądowski — żołnierz II Armii Wojska Polskiego. W czasie odsłaniania pomnika kompania honorowa WP oddała salut. Po odsłonięciu nastąpiło poświęcenie pomnika: dokonał tego ksiądz dziekan Zenon Wiliś. Następnie odbył się apel poległych, po czym złożono wieńce i kwiaty. Sztandary ZBoWiD-u oraz miejscowego Liceum Ogólnokształcącego udekorowane zostały srebrnymi medalami nadanymi przez Radę Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa.

Nowy pomnik oddano pod opiekę młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych nr 2. W szkole tej otwarta wczoraj została izba pamięci narodowej, w której zgromadzono liczne pamiątki martyrologii mieszkańców Wągrowca. (wis)

Samorządność szkół wyższych — rozmowy w ministerstwie nauki

(PAP) 7 bm. odbyło się spotkanie ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki — prof. Jerzego Nawrockiego z przedstawicielami ZG Nauczycielstwa Polskiego „Nauka” pod przewodnictwem dra Antoniego Łopatę.

Tematem rozmów był przedstawiony ostatnio przez Mini-

sterstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki projekt ustawy o szkolnictwie wyższym, który zdaniem związku odbiega znacznie — na niekorzyść — od wersji przygotowanej przez społeczną komisję kodyfikacyjną. Dotyczy to, najogólniej rzecz biorąc, ograniczeń samorządności szkół wyższych.

Zachód — 81

Trwają ćwiczenia wojsk radzieckich

(PAP) Na północnym-zachodzie terytorium ZSRR trwają ćwiczenia wojskowe — „Zachód-81”.

W poniedziałek wojska lądowe, marynarka wojenna i sztaby wykonywały w zajmowanych rejonach przewidziane planami przygotowania do przeprowadzenia działań bojowych.

„Północni”, zgodnie z uściślonymi ustaleniami, kończyli przegrupowywanie wojsk. Dowódcy i sztaby prowadzili akcje w terenie w zakresie organizacji działań bojowych. „Południowi” kontynuowali

przegrupowywanie sił i środków oraz prowadzili prace inżynierskie na zajmowanych rubieżach, terenach i pozycjach, a także prace w miejscach postoju z zakresu organizacji działań bojowych i współdziałania wojsk.

Związki i jednostki marynarki „północnych” i „południowych” przeprowadziły operacje zabezpieczenia bojowego, technicznego oraz tyłów. Prowadzono walki o znaczeniu lokalnym, mające na celu poprawę umiejętności w czasie działań bojowych w powietrzu i na morzu.

ODGŁOSY

Jaki program?

Sądzę, że wszyscy zainteresowani przebiegiem obrad I Krajowego Zjazdu „Solidarności” zwracali główną uwagę na to, co określi po stawie tego związku na przyszłość. Zainteresowanych były zapewne miliony, związek zreszta przecież większość ludzi pracy w naszym kraju. A nie tylko członkowie „Solidarności” chcą wiedzieć, co czemu ten związek zmierza. Jak dotąd bowiem zamierzenia tej wielomilionowej organizacji nie były i nie są jasne. Zwalniając z dziedzinie gospodarczej, która na najbliższą metę jest decydująca. Praca i jej efekty będą bowiem w nadchodzących miesiącach kształtować nasz byt, będą decydować o tym, co znajdzie się w garnku każdej z milionów gospodarstw domowych.

Otóż gospodarka jest — jak dotąd — dziedziną, w której „Solidarność” się najmniej wyraża. Potwierdziło to sprawozdanie przedstawione na zjeździe. „Dotychczas nie podjęliśmy bezpośrednich działań w gospodarce. Nie zdecydowaliśmy się też przedstawić naszego programu wyjścia z kryzysu i własnego programu reformy. Chcieliśmy — wbrew oskarżeniom — być przede wszystkim związkiem zawodowym” — czytamy w sprawozdaniu, które w innym miejscu stwierdza: „musimy jednak na zjeździe opracować strategię aktywnego działania w gospodarce”. Zjazd powołał komisję programową. Należy sądzić, że przedstawi ona wyniki swojej pracy na drugiej tu rze zjazdu.

Jaki będzie program „Solidarności”, dowiemy się więc wkrótce. Mam nadzieję, że zrealizacja w sferze gospodarki będzie to program konkretny i realny, uwzględniający wszystkie uwarunkowania państwa socjalistycznego. Nikt, kto myśli po obywatelsku, nie może się przecież uchylać od zajęcia stanowiska wobec tego, co decyduje o życiu narodu — wobec gospodarki znajdującej się w katastrofalnym kryzysie. Te gospodarce musi my ratować, przecież wszyscy

MIECZYSLAW SKAPSKI

Lipskie Targi Jesienne rozpoczęte

Każdy widzi jacy jesteśmy

Od wysłannika „Głosu”

Sześć tysięcy wystawców z czterdziestu sześciu krajów świata i Berlina Zachodniego zorganizowało swoje ekspozycje na otwartych w minioną niedzielę specjalistycznych Targach Jesiennych w Lipsku. Przybyli na nie handlowcy ze stu państw wśród których nie brakuje i Polaków. Z tym jednak że jak nas poinformował Stanisław Kubiś, konsul do spraw handlu zagranicznego i współpracy gospodarczej w Konsulacie Generalnym PRL w Lipsku, w porównaniu z ubiegłymi laty nasza jesienna ekspozycja w tym mieście mniejsza jest o połowę, nie tylko ze względu na powierzchnię wystawową jaką dysponujemy. Wynika to nie tylko z oszczędności, ale przede wszystkim z tego, że nie mamy wielu nowości do zaprezentowania, a nie ma po co pchać się na rynki zagraniczne z tym, co już dobrze znamy. Z powodów oszczędnościowych o dwie trzecie zmniejszono ekipy, obsługujące tegoroczną polską ekspozycję.

Zrezygnowaliśmy w tym roku m.in. z prezentacji wyrobów przemysłu motoryzacyjnego oraz z wystawiania maszyn do produkcji wyrobów sztucznych. Nie ma też sprzętu turystycznego, rekreacyjnego

go i sportowego. Przemysł maszynowy reprezentuje jedno zaledwie urządzenie — maszyna włókiennicza z łódzkiej „Wiefamy”. Ograniczona jest bardzo oferta polskiej chemii, pozbawiona całkowicie kosmetyków i farmaceutyków. Bardziej w tym roku nastawieni jesteśmy na import, który z kolei warunkuje nasze zobowiązania eksportowe, przede wszystkim takich surowców jak węgiel i siarka.

Powstaje więc zupełnie zasadne pytanie co w takim razie wystawiamy na tegorocznych Jesiennych Targach Lipskich, gdzie na przykład największą wystawcą z krajów socjalistycznych — ZSRR przy pomocy 25 swoich central handlu zagranicznego wystawił 8000 wyrobów, wytwarzanych w ponad 300 zakładach produkcyjnych? Poza głównymi terenami wystawowymi lipskich targów, pokazujemy wyroby włókiennicze, artykuły spożywcze, galanterię skórzaną, szkło i zabawki. Wystawiamy też artykuły gospodarstwa domowego, a ich oferta ulegała jest od faktycznych możliwości polskiego przemysłu. Kilka polskich central handlu zagranicznego proponuje usługi naszych przed-

siębiorstw budowlano-montażowych, które w związku z ograniczeniami inwestycyjnymi w kraju nie bardzo mają co robić. Reflektujemy też na tzw. przerób uszlachetniony oraz usługi z powierzonego materiału.

We wtorek i w czwartek (targi potrwały do 12 września) polscy handlowcy z wice-ministrami: handlu zagranicznego — Władysławem Gwiazdą oraz handlu wewnętrznego i usług — Markiem Hodakowskim — rozpoczęli pertraktacje w sprawie dostaw niektórych artykułów do Polski. Pragniemy zakupić m.in. od zachodniego sąsiada części ziemienne do maszyn rolniczych, których nabywamy tutaj za 70 milionów rubli rocznie. Interesuje nas również dodatkowa oferta NRD na dostawy do Polski towarów za 100 milionów rubli, z czego 30 milionów to wartość towarów rynkowych.

Lipskie targi wrosły w tradycję tego miasta tak jak MTP związane są z Poznaniem. Tysiące ludzi zwidziały je w dniu otwarcia.

ANDRZEJ SKRZYPCZAK



Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje na dziś zachmurzenie małe, rano mgły. Temperatura maksymalna od 22 do 25 stopni, minimalna od 8 do 10 stopni.

Wczoraj zanotowano o godzinie 17: w Poznaniu, Kaliszu, Koninie i Lesznie 21 stopni, w Pile 22 stopnie, ciśnienie 760 mm, czyli 1014 hPa.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Józef Golaszewski

Nr indeksu 35028. P-14

Na polach Wielkopolski

Rozpoczęły się wykopki buraków cukrowych

INFORMACJA WŁASNA

Na polach Wielkopolski trwają przygotowania do siewów jesiennych zbóż ozimych. Rozpoczęto wysiew jęczmienia ozimego, którego areal wzrasta szczególnie w województwach leszczyńskim i poznańskim, gdzie uzyskiwano od kilku lat korzystne plony. Powierzchnia oziminy wzrasta w Wielkopolsce nieznacznie, najwięcej żyta. W województwach wschodnich uprawia się mniej więcej taki sam jak w roku ubiegłym areal pszenicy ozimej, a powiększy wiosną obszar pszenicy jarej, która jest bardziej niezawodna w naszych warunkach klimatycznych.

Trwają wykopki ziemniaków, z tym że zbiory odmian wcześniejszych i średniowczesnych są już właściwie zakończone. Plony ziemniaków zapowiadają się dobrze. Są okazy i dorodne, zdrowsze niż w latach ubiegłych.

W rejonie cukrowni, które wcześniej rozpoczynają kampanię przetwórczą, a więc m.in. w okolicach Konina i Miejskiej Górki w Leszczyńskim, przystąpiono do wykopków buraków cukrowych. Trwają ostatnie przygotowania do rozpoczęcia się z kilkoma dniami kampanii cukrowniczej w Wielkopolsce. Załogi poszczególnych fabryk odbywają posiedzenia swoich związków zawodowych. Przedstawiciele za-

łóg uczestniczący w III plenarnym posiedzeniu Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Cukrowniczego, które odbywało się 25 i 26 sierpnia, zwrócili się z apelem pod adresem pracowników górnictwa, energetyki i kolejnictwa o pomoc w nadchodzącej kampanii przetwórczej.

„Zapasy” materiałów energetycznych, a szczególnie węgla na bieżącą kampanię nie przekraczają 50 procent planowanych potrzeb — czytamy w tym apelu — zachodzi obawa, że brak węgla może w znacznym stopniu przeszkodzić w sprawnym przebiegu kampanii lub spowodować osiągnięcie gorszych jej wyników. Stąd apelujemy o przyspieszenie dostaw węgla tak, aby kampania cukrownicza mogła przebiegać bez zakłóceń.

Zwrócono się również z apelem do rolników plantatorów buraków cukrowych oraz jednostek gospodarki społecznej o rytmiczne dostarczanie surowca do fabryk, bez za nieczystości, chwastów i nadmiaru ziemi.

Ze zbiorami plonów jesieni, w tym również kukurydzy siłosowej, idą w parze niedokończone na skutek sierpniowych opadów sianokosy. Na bardziej podmokłych łąkach dopiero teraz próbuje się zebrać drugi pokos siana, a łąkach dogodnie położonych — trzeci pokos. (emp)

Trwa bunt w Bydgoszczy

Zabarykadowani więźniowie negocjują z komisją Ministerstwa Sprawiedliwości

(PAP) W areszcie śledczym w Bydgoszczy drugą dobę trwa rozpoczęty w sobotę bunt więźniów, z których przeszło 150 w pierwszym dniu akcji zbiegło; część zbiegłych aresztantów zdolano zatrzymać, lecz większość z nich, w tym wielu niebezpiecznych przestępców, nadal przebywa na wolności.

Po nocnej przerwie wzno-

wione zostały rozmowy prowadzone między specjalną komisją Ministerstwa Sprawiedliwości a komitetem protestacyjnym więźniów, reprezentującym zabarykadowanych w zdemolowanym areszcie pozostałych aresztantów. Rozpatruje się kolejne postulaty z listy 28 żądań zgłoszonych przez protestujących.

CZARNO NA BIAŁYM

Lubiłem te wykłady Jana Tadeusza Stanisławskiego z miernianologii stosowanej „o wyższości świat Bożego Narodzenia nad świętami Wielkiejnocy” (a może odwrotnie), w toku których „profesor” kapitalnie wykpiwał przeróżne wynaturzenia lat siedemdziesiątych. Przypomniałem sobie ów cykliczny program minionej piątku wieczorem na zasadzie skojarzenia, gdy telewizja nadawała przez szereg godzin niemal wyłącznie materiały o znacznej wadze społecznej. Ci, którzy wytrzymują jeszcze odbiór dłuższych audycji, związanych z naszą teraźniejszością, mieli możliwość poznania mocno zróżnicowanych wypowiedzi, wiele dających do myślenia.

Mówił tego wieczoru Mieczysław Rakowski, przedstawiając szereg opinii, na które zwrócił uwagę. Wicepremier oświadczył, że wobec wzmagającej się krytyki rządu opowiada się przeciwko krytyce ogólnikowej, bez konkretnych. Dodał iż nie szczędzi się ostatnio ostrych słów władzom, natomiast każda krytyka działań „Solidarności” określana jest jako atak. Rząd byłby zasympionowany protestami nadawanymi teleksem, wyraż

nie organizowanymi. Nacisk stał się — kontynuował M. Rakowski — od dłuższego czasu stylem bycia, modą obowiązującą niektórych przedstawicieli „Solidarności”. Natomiast od tego by osiągać lepsze rezultaty zarządzania potrzebny jest pewien spokój społeczny; sytuację bowiem, w jakiej się znajdujemy, kształtuje nie tylko rząd. Należałoby się w kontaktach z władzami nie duchem walki, lecz chęcią rozwiązywania problemów. Można mieć postawę na „tak”, postawę na „nie”, albo postawę na „nie”, Kto jednak ustawicznie mówi „nie”, zmierza do destrukcji.

W pewien czas później tego samego piątkowego wieczoru TV emitowała sprawozdanie z konferencji prasowej przedstawicieli Krajowej Komisji Porozumiewawczej „Solidarności”, która odbyła się w Gdańsku krótko przed rozpoczęciem ogólnopolskiego zjazdu związku. Zabierający tam głos Marian Jurek z Szczecina powiedział m. in., że taki człowiek jak M. Rakowski nie powinien być na tym stanowisku w rządzie; nie chodzi o to, że jest on człowiekiem, o społeczeństwo a o własne interesy; w ogóle partia i rząd są

nieudolne. Janusz Onyszkiewicz uzasadniał, dlaczego nie jest możliwe partnerstwo pod czas rozmów z przedstawicielami rządu; w niejednym przypadku chodzi o przeciwstawne stanowiska. Tonizując zabrzmią na tym tle słowa Lecha Wałęsy: — Rozbijamy się w gruncie rzeczy o nieporozumienia (w rozmowach z rządem — przyp. WP);

O wyższości zatroskania nad zaciętrzewieniem

taką drogą nie można iść; za zaciętrzewieniem niczego nie da się osiągnąć.

Uważam to stwierdzenie „Solidarności” za nadzwyczaj ważne. Kto obserwował przed telewizorem omawiane programy, mógł sobie wyrobić zdanie czyje wystąpienia cechowały napaściwość, ogólniki i uprzedzenia. Nie wiem, czy „wysokich” układających się stron” nie można określić jako partnerów. Niechaj się zatem zwiąż zwyciężnie rozmówcami. Bo przecież wszystkich Polaków łączy więź krwi, a negocjacje łączy ponadto wciąż dątkarowana gotowość wydzwignięcia ojczyzny kraju z depresji gospodarczej i psychicznej.

A co dalej? W ostatecznym rachunku — poglądy dotyczące metod działania.

Co do zaciętrzewienia, zdajmy sobie sprawę z tego, iż nie są od niego wolne obie strony. To widać począwszy od najdrobniejszych ogniów, jakimi są na przykład zakłady pracy. Prawda, nie brak środowisk, gdzie nurt najwęższych spraw biegnie bez

zahałowań, rzeczowo, acz przy ścieraniu się punktów widzenia. Ale bodaj więcej jest skupisk, w których maszynieria codzienności zaczyna się co krok, bo albo administracja, albo nowy związek, albo stary, lecz przede wszystkim określone osoby — swoimi działaniami, a niekiedy tylko nieprzemysłowymi wypowiedziami, działają podminowująco. Dużo, najwięcej zależy od osobowości ludzi, ich cech, ich chęci, i umiejętności widzenia co w danej chwili ważniejsze, a co drugorzędne.

Sądzę, iż najgorzej dzieje się wtedy, gdy pewne cechy charakteru, jak upór, przesadna ambicja, zaślepienie własnymi możliwościami, za-

rozumiałość, apodyktyczność — biorą górę. A gdy do tego dodać zadawnione czyjeś urazy, doznane krzywdy, osobiste niechęci — łatwo o zarzewie sporów, o zapamiętanie się w gniewie, zaciętrzewienie. Wybuchowość, bezkrytyczne przeświadczenie o wyższości własnych racji, pro wadzą częstokroć do rozerwania się niepołojów, o które tym łatwiej, że wszyscy jesteśmy podenerwowani rozlicznymi dokuczliwościami dnia.

W ten sam piątkowy wieczór telewizyjny „Teleskop” zaprezentował też wypowiedzi trójki poznańskich delegatów na zjazd „Solidarności”. Zapytani, co się złożyło na to, że w Poznaniu uniknięto niepokojów na większą skalę, wymienili szereg przyczyn, pośród których za najważniejszą bodaj uznali możliwość porozumienia się z lokalnymi władzami administracyjnymi; dodali, że za ten względny spokój bywają nawet przez ludzi z innych regionów związki krytykowane; Jerzy Nowacki przytoczył przypisywane im miano „kolaborantów”...

Otóż na pewno szereg czynników złożyło się na to, iż uniknięto — jak dotychczas — rozleglejszych niepokojów nie tylko w Poznaniu, lecz w Wielkopolsce. Może rocznica Czerwca jednocyła tu ludzkie myśli i działania, dając zarazem niemało do my

ślenia, zgodnie z sentencją, żeby już nigdy Polak nie strzeł do Polaka; może, czy raczej na pewno — różnimy się nieco oglądem życia od społeczeństwa Mazowsza lub Małopolski; może tutejszy patriotyzm na podbudowie realizmu i zatroskanie o losy kraju — raz jeszcze objawiły się w społecznym wymiarze. tonując nieobce również mieszkańcom tej ziemi porwy emocje.

Ogół społeczeństwa jest zmęczony zmaganiem z codzienną rzeczywistością, trującą nerwowością nastrojów. Miliony ludzi zadają też sobie pytanie, które powtarzają za dziennikarzem, prowadzącym w ubiegłotygodniowy piątek wywiad z wicepremierem M. Rakowskim: — Jeżeli tak dobrze chcą, i Stanisław Kania, i Lech Wałęsa, i generał Wojciech Jaruzelski — to dlaczego jest tak źle?

Nie czuję się kompetentny do udzielenia na to złożone pytanie jednoznacznej i krótkiej odpowiedzi. Natomiast jestem głęboko przekonany co do wyższości zatroskania nad zaciętrzewieniem. Zatroskanie polskim bytem narodowym, losami Ojczyzny. Nie tylko dlatego, iż przedkładam rozsądek nad złość. Po prostu z tego względu, że przede wszystkim trzeba istnieć, by mieć sposobność się zaciętrzewiać.

WIESŁAW PORZYCKI

„GŁOS WIELKOPOLSKI” — DZIENNIK ROBOTNICZEJ SPÓŁDZIELNI WYDAWNICZEJ „PRASA — KSIĄŻKA — RUCH” POZNAŃ, UL. GRUNWALDZKA 19

Adres pocztowy: skrytka nr 1074 60-959 Poznań. Redaguje kolegium: Wiesław Porzycki — redaktor naczelny, Marian Flejserowicz, Tadeusz Kaczmarek — zastępcy redaktora naczelnego, Zbigniew Sek — sekretarz redakcji, Eugeniusz Cofa, Zdzisław Kandziara, Zygmunt Rola.

Telefony: 600-41 łączy wszystkie działy. Dział łączności z czytelnikami 665-718. Sekretariat redaktora naczelnego 454-09. Zastępca redaktora naczelnego 665-718. Sekretarz redakcji 648-85.

Dział informacji 665-939. Dział sportowy 648-45. Redakcja nocna 430-73, 453-31. Wydawca: Wielkopolskie Wydawnictwo Prasowe RSW

Biuro Ogłoszeń, Skrytka 1 60-779 Poznań, tel. 665-916. Za treść i termin druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Druk: Poznańskie Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka — Poznań

Ocena realizacji porozumień społecznych

SKRÓT

Na przełomie sierpnia i września 1980 roku w Gdańsku, Szczecinie i Jastrzębiu zostały podpisane przez przedstawicieli rządu z przedstawicielami strajkujących załóg protokoły porozumień uznane za umowę społeczną.

W późniejszym okresie komisje działające z upoważnienia rządu lub poszczególnych ministrów podpisały szereg porozumień regulujących warunki płacowe i socjalne w branżach. W warunkach rozbieżności związkowego i złotej sytuacji społecznej podpisano w resortach ze związkami zawodowymi lub też ko mitetami strajkowymi po kilka szczegółowych porozumień i protokołów ustaleń o znaczeniu lokalnym. Myśl przewodnią porozumień branżowych i lokalnych nawiązuje w zasadzie do protokołów z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia lub też stanowi ich szczegółowe rozwinięcie. Ogólnospołeczne znaczenie obok protokołów z sierpnia 1980 r. mają porozumienia w Rzeszowie i Ustrzykach Dolnych oraz oświadczenie z 30 marca 1981 roku.

Wobec pogarszającej się sytuacji gospodarczej państwa wypełnienie zobowiązań przychodzi z coraz większym trudem, a ich efekty w sferze społecznej, czy też zwiększenia czasu wolnego nie dają należytej społecznej satysfakcji.

Zwiększono fundusz płac o około 260 mld zł. W ramach tej kwoty zostały podniesione płace wszystkim pracownikom oraz renty i emerytury. Zostały również zwiększone inne świadczenia socjalne oraz skrócono czas pracy.

Porozumienia podpisywano uwzględniając oświadczenia komitetów strajkowych oraz licząc na to, że nowy klimat społeczny, idea umowy społecznej przyniesie wzrost efektywności produkcji i wydajności pracy, poprawę efektywności gospodarowania, wzrost dochodu narodowego.

Stało się niestety inaczej. Spadła produkcja, w tym szczególnie niebezpiecznie w przemyśle wydobywczym, poważnie maleje dochód narodowy. Wypełnianie zobowiązań płacowych i socjalnych trudniej się z coraz większym trudem, przy czym kosztem gwałtownego dla przyszłości Polski zahamowania rozwoju gospodarki.

Władze PRL podjęły również szereg działań mających na celu realizację porozumień w sferze społecznej. Szeroka demokratyzacja życia publicznego, konsekwentnie przeprowadzany proces socjalistycznej odnowy daleko wykraczał swym zasięgiem poza literalnie ujęte w porozumieniach zapisy — stały się one za sprawą Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej potwierdzone na jej IX Zjeździe trwałą zdobyczą ludzi pracy w Polsce.

Swobodnie rozwijała działalność niezależne i samorządne związki zawodowe. Oczekiwa nie jest od nich aktywne wsparcie w trudnym dziele wyprowadzenia kraju z kryzysu. Jednak mimo różnorodnych deklaratywnych, w tym również oświadczeń w chwili podpisania porozumień w Gdańsku, Szczecinie i Jastrzębiu rząd nie uzyskał w istocie rzeczy zrozumienia i aktywnego poparcia dla działań gospodarczych. Przez cały miniony rok trwa stan napięcia wynikających z różnorodnych stosowanych przez ogólną „Solidarność” nacisków i żądań, protestów i akcji. Odbija się to walcem negatywnie na stabilizacji społeczno-gospodarczej kraju, na możliwościach w pełni odczuwalnej realizacji porozumień. Wbrew porozumieniom z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia oraz sta tubowy związek w biuletynach, ulotkach i plakatach „Solidarności” mają miejsce przypadki podważania naszych sojuszy, kierowniczej roli partii w państwie, ustrojowych zasad PRL.

Rząd stoi na stanowisku partnerskich stosunków ze związkami zawodowymi, w których jest miejsce na różnice poglądów, nawet na akcje protestacyjne, ale w których celem nadrzędnym może być

tylko interes ogólnospołeczny, dobro Rzeczypospolitej Ludowej. Społeczeństwo polskie wiązało i wiąże wielkie nadzieje z porozumieniami społecznymi. Rząd pragnie spełniać te oczekiwania. Możliwe to jednakże będzie tylko pod warunkiem dwustronnej realizacji społecznej umowy, skupienia wszystkich sił na rozwiązywaniu najważniejszych problemów gospodarczych, na konstruktywnej współpracy wszystkich sił społecznych kraju. Zobowiązania wynikające z porozumień społecznych dotyczyły następujących grup zagadnień:

I — regulacji płacowych, czasu pracy i zmian układów zbiorowych pracy

II — pieniężnych świadczeń społecznych,

III — ochrony zdrowia i opieki społecznej,

IV — warunków pracy,

V — budownictwa mieszkaniowego,

VI — zaopatrzenia rynku ze szczególnym uwzględnieniem artykułów spożywczych,

VII — działalności niezależnych samorządnych związków zawodowych,

VIII — zobowiązań o charakterze ogólnym.

Materiał zawiera ocenę realizacji ustaleń o znaczeniu ogólnokrajowym zawartych w porozumieniach z Gdańska, Szczecina i Jastrzębia według przyjętych zapisów, a także ocenę skutków finansowych wynikających z realizacji porozumień branżowych.

I. REGULACJE PŁACOWE I ZMIANY UKŁADÓW ZBIOROWYCH ORAZ PROBLEMATYKA CZASU PRACY

1. Podwyżki płac

Ustalono wprowadzenie stopniowych podwyżek płac dla wszystkich grup pracowników w tym przede wszystkim dla najniższych. Zgodnie z porozumieniem w Stoczni Gdańskiej rząd zobowiązał się do dokonania analizy płac wszystkich branż i przedstawienia do 31 października 1980 r. w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi, programu wzrostu płac od 1 stycznia 1981 r. dla najniższej zarabiających z uwzględnieniem rodzin wielodzietnych.

W porozumieniu w Jastrzębiu termin rozpoczęcia realizacji powszechnych podwyżek płac został określony na IV kwartał 1980 r. w porozumieniu w KWK „Manifest Lipcowy” ustalono ponadto, że od 1 stycznia 1981 r. zostanie wyznaczony pułap płac minimalnych i maksymalnych.

Szczegółowe zapisy w sprawie podwyżek płac znajdują się ponadto w porozumieniach resortowych i branżowych.

REALIZACJA

Rada Ministrów uchwalała nr 81/80 z 6 września 1980 r. określiła terminy i kwoty podwyżek płac dla wszystkich za trudnionych w gospodarce u społecznej. Od 1 listopada 1980 r. podwyżkami objęto ogół pracowników. Równocześnie podwyższono najniższe płace zasadnicze do wysokości 2.400 miesięcznie. Podwyższono również z dniem 1 stycznia 1981 roku zasiłki rodzinne dla rodzin o niskich dochodach. Propozycje dalszych zmian w systemie zasiłków rodzinnych są od stycznia br. konsultowane ze związkami zawodowymi, podobnie projekt minimum socjalnego i płac maksymalnych.

2. Minimum socjalne i rekompensata wzrostu kosztów utrzymania.

W Szczecinie uzgodniono, że do 31 grudnia 1980 r. zostanie określony poziom tzw. minimum socjalnego i podany do publicznej wiadomości. Według porozumienia gdańskiego rząd zobowiązał się do opracowania do końca 1980 r. zasad rekompensaty wzrostu kosztów utrzymania z uwzględnieniem problemu minimum socjalnego, zasady te powinny być poddane pod publiczną dyskusję, a po uzgodnieniu wprowadzone w życie.

REALIZACJA

W styczniu br. przesłano związkom zawodowym do konsultacji projekt uchwały Rady Ministrów.

— W sprawie określania i badania zmian minimum socjalnego,

— W sprawie rekompensaty wzrostu kosztów utrzymania.

Po konsultacji ze związkami zawodowymi 10. 8. br. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie zasad określania i badania minimum socjalnego.

3. Diety i dodatki za rozłąkę.

W porozumieniu szczecińskim uzgodniono, że od 1 stycznia 1981 r. zostanie zwiększona wysokość diet. W sprawie tej rząd przedstawił propozycję do 30 września 1980 r. W Gdańsku uzgodniono również podwyższenie dodatku za rozłąkę ustalając termin przedstawienia propozycji w tej sprawie do 31 października 1980 roku.

REALIZACJA

Po kilkumiesięcznych konsultacjach ze związkami zawodowymi Rada Ministrów podjęła w dniu 17 kwietnia 1981 roku: ustalając dodatek za rozłąkę w wysokości 100 zł za każdy dzień pobytu w miejscu czasowego przeniesienia. Podnosząc diety do 100 zł za dobowe noclegi (po za Warszawą) do 70 zł oraz ujednoliciła uprawnienia do korzystania ze środków przejazdu.

4. Czas pracy.

W Gdańsku i Szczecinie uzgodniono, że w terminie do 31 grudnia 1980 r. zostaną opracowane i przedstawione zasady i sposoby realizacji programu wprowadzania wolnych płatnych sobót lub innego sposobu regulacji skróconego czasu pracy. Z zapisu w Gdańsku wynika, że program ten będzie uwzględniał zwiększenie liczby wolnych płatnych sobót już w 1981 roku. Natomiast w Jastrzębiu ustalono, że wprowadza się wszystkie wolne soboty i niedziele dla górników począwszy od 1 stycznia 1981 r., przy przyjęciu zasady bezwarunkowego przestrzegania dobrowolności pracy w dniach ustawowo wolnych, począwszy od 1 września 1980 r.

REALIZACJA

30 stycznia br. przyjęto następujące zasady i sposoby skracania czasu pracy. Przyjmuje się tygodniową normę czasu pracy w wymiarze 40 godz. i dzienną 8 godz. Jako docelową normę skracania czasu pracy i jako normę ogólną. W górnictwie obowiązują odrębne ustalone zasady, zgodnie z porozumieniami podpisanymi w Jastrzębiu.

5. Układy zbiorowe pracy i karty branżowe.

W porozumieniach w Gdańsku i Szczecinie uzgodniono zmiany Kart Stocznio-wa i Pracownika Służby Zdrowia. W wyniku zawartych później porozumień branżowych przewidywano zmiany układów zbiorowych pracy i kart branżowych w większości działów gospodarki narodowej.

REALIZACJA

W rozmowach z KKP NSZZ „Solidarność” uzgodniono przesunięcie wprowadzenia nowych układów zbiorowych pracy na po 1 stycznia 1982 roku. Prace przygotowawcze do zmian układów zbiorowych w resortach trwają.

Zmian takich dokonano w odniesieniu do niektórych zawodów (ostatnio w sierpniu br.), ustalając jednocześnie, że dalsze ruchy płacowe nie powinny mieć w bieżącym roku miejsca.

II. PIENIĘŻNE ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

1. Obniżenie wieku emerytalnego.

Postulat MKS w Gdańsku dotyczy obniżenia wieku emerytalnego dla kobiet do 50 lat, a dla mężczyzn do lat 55 lub przeprowadzenia w PRL 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn bez względu na wiek komisja rządowa uznała za niemożliwy do spełnienia w aktualnej sytuacji gospodarczej i demograficznej kraju, deklarując jednocześnie, że

sprawa ta może być poddana do dyskusji w przyszłości.

2. Wysokość emerytur i rent.

W Gdańsku w odpowiedzi na postulat zrównania rent i emerytur starego i nowego portfela oraz uwzględnienia wzrostu kosztów utrzymania przyjęto oświadczenie komisji rządowej, że podwyższenie najniższych emerytur i rent będzie następowało corocznie odpowiednio do możliwości ekonomicznych kraju oraz z uwzględnieniem podwyżek najniższych płac. Rząd przedstawił program realizacji w terminie do dnia 31. 12. 1980 r.

Rząd przygotowuje propozycje, aby najniższe renty i emerytury podwyższyć do tzw. minimum socjalnego określonego na podstawie badań odpowiednich instytucji, udestynowane opinii publicznej i poddane kontroli związków zawodowych.

W porozumieniu Szczecińskim ustalono, że po dokonaniu analizy możliwości budżetowej państwa od dnia 1 stycznia 1981 r. zostaną podniesione do odpowiedniej wartości najniższe renty i emerytury.

REALIZACJA

Rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 6. 9. 1980 r. oraz 16. 12. 1980 r. z dniem 1. 1. 1981 r. (I etap podwyżki) podwyższono o 500 zł emerytury, renty inwalidzkie i renty rodzinne przyznane przed dniem 1. 1. 1976 r., a także świadczenia nie przekraczające 3.000 zł, przyznane do końca 1979 r.; świadczenia przyznane w latach 1976 — 1979, wynoszące od 3.000 do 5.000 zł podwyższono o kwotę 300 względnie 400 zł. Podwyższono także renty rolne przyznane przed 1. 1. 78 r. — o 400 zł, względnie 300 zł. Podwyższono do 400 zł uległy również dodatki na żony emerytów i rencistów w rodzinach o dochodzie do 2.000 zł na osobę. Podwyższono także dodatki na dzieci emerytów i rencistów na zasadzie analogicznej jak zasiłki rodzinne dla pracowników.

3. Zrównanie zasiłków rodzinnych.

W sprawie postulatu dotyczącego zrównania zasiłków rodzinnych dla wszystkich grup zawodowych uzgodniono w Szczecinie, że zrównanie to powinno nastąpić w trzech równych ratach rocznych, przy czym pierwsza rata powinna być zrealizowana od 1 stycznia 1981 roku, natomiast w Gdańsku ustalono termin docelowy, w którym rząd przedstawił program działań w tej sprawie, na 31 XII 1980 r.

REALIZACJA

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 6. IX 1980 r. podjęła uchwałę nr 80 o prze prowadzeniu reformy systemu zasiłków rodzinnych, mającej m. in. na celu ujednolicenie do 1983 r. uprawnień w tym zakresie dla wszystkich grup społeczno-zawodowych. Pierwszy etap tej reformy został wprowadzony od 1. I. 1981 r.; zapewniono przede wszystkim zwiększenie pomocy dla rodzin o stosunkowo niskich dochodach, zwłaszcza wielodzietnych. Ponadto opracowano kierunkowe propozycje dalszych zmian w systemie zasiłków rodzinnych, ustalając założenia dwóch następnych etapów podwyżki tych zasiłków i osiągnięcie w roku 1983 postulowanego zrównania ich dla wszystkich grup społeczno-zawodowych.

4. Płatne urlopy macierzyńskie.

W sprawie postulatu MKS w Gdańsku dotyczącego wprowadzenia trzyletniego płatnego urlopu macierzyńskiego ustalono, że w terminie do 31 grudnia 1980 r. zostanie przeprowadzona, w porozumieniu ze związkami zawodowymi, analiza możliwości gospodarki narodowej i określony czasokres i wysokość miesięcznego zasiłku dla kobiet korzystających z urlopu obecnie bezpłatnego na wychowanie dziecka. W porozumieniu szczecińskim

sprecyzowano czas pobierania tego zasiłku na 3 lata.

REALIZACJA

Propozycja zwiększenia pomocy państwa dla matek przyrywających pracę dla wychowania dziecka została w dniu 9. I. 1981 r. przesłana związkom zawodowym. Zostały one również przedyskutowane na posiedzeniu sejmowej Komisji Pracy i Spraw Socjalnych w dniu 13. II br.

Z dniem 1 lipca 1981 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z 17 lipca br. w sprawie urlopów wychowawczych.

III. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

W porozumieniu szczecińskim uznano za niezbędną dalszą poprawę lecznictwa w Polsce, a w szczególności zaopatrzenie w leki i ujednolicenie nie opłat za leki dla ubezpieczonych. W porozumieniu gdańskim uznano za niezbędne natychmiastowe zwiększenie mocy wykonawczych dla inwestycji w służbie zdrowia, poprawę zaopatrzenia także drogą dodatkowego importu surowców, podwyżki płac wszystkim pracownikom służby zdrowia oraz pilne przygotowanie programu poprawy stanu zdrowia społeczeństwa.

REALIZACJA

Konkretyzacja sposobu i szczegółowych terminów realizacji porozumień z Gdańska i Szczecina nastąpiła w podpisaniu 16. XI 1980 r. protokołu porozumienia z delegacją pracowników służby zdrowia, zrzeszonych w NSZZ „Solidarność” i załącznikach do tego porozumienia oraz w podpisaniu 16. XII 1980 roku porozumienia z Radą Krajową Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia. W obu porozumieniach dokonano łącznie 450 szczegółowych ustaleń, z czego w 279 określono terminy realizacji. Powołano mieszane zespoły robocze, przy gotujących koncepcję wykonania poszczególnych zapisów porozumień.

Prowadzone są prace nad nową redakcją rządowego programu w dziedzinie ochrony zdrowia i opieki społecznej na lata 1981—1985. Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej opracowało długofalowy program rozwoju przemysłu farmaceutycznego.

IV. WARUNKI PRACY

1. Zasiłki wyrównawcze

W Szczecinie uzgodniono zasadę, że pracownikom, którzy utracili zdrowie w związku z wykonywaną funkcją w zakładzie pracy, należy utrzymać za robki nie niższe niż na poziomie poprzedniego stanowiska pracy. Rząd zobowiązał się do 30 września 1980 r. przedstawić Sejmowi propozycję nowej treści art. 217 i art. 218 Kodeksu Pracy zgodnie z ustaloną zasadą.

REALIZACJA

W projekcie nowelizacji Kodeksu Pracy przewiduje się zmianę art. 217 i art. 218. Nowelizacja ta zakłada m. in. wypłatę zasiłków wyrównawczych dla pracowników, którzy ulegli wypadkom przy pracy lub chorobom zawodowym, przez cały okres pozostawania w zatrudnieniu w danym zakładzie pracy.

2. Choroby zawodowe

W Jastrzębiu przyjęty został postulat o zaliczeniu pylicy płuc do chorób zawodowych. Ponadto przyjęto zasadę, że zaliczenie innych chorób jako chorób zawodowych będzie się uzależniać od opinii związków zawodowych.

REALIZACJA

Pylica płuc u pracowników, którzy w czasie pracy mają kontakt z czynnikami wywołującymi pylicę, jest zgodnie z obowiązującymi przepisami, uznawana za chorobę zawodową.

W związku z licznymi postulatami dotyczącymi wprowadzenia do wykazu chorób zawodowych nowych jednostek chorobowych, Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej

przygotowało projekt rozporządzenia Rady Ministrów w tej sprawie.

V. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W porozumieniu szczecińskim ustalono, że rząd przedstawi program rozwiązania kwestii mieszkaniowej z zagwarantowaniem aby okres oczekiwania nie trwał dłużej niż 5 lat. Problemy budownictwa mieszkaniowego były zawarte również w porozumieniu gdańskim przy czym ustalenia ze Szczecina były najdalej idące.

REALIZACJA

Międzyresortowy zespół opracował „Wznowienie polityki mieszkaniowej w Polsce w latach 1981—1985” obejmujące program ilościowy budownictwa mieszkaniowego i zmiany zasad realizacji i finansowania budownictwa mieszkaniowego oraz przydziału mieszkań.

Przy uwzględnieniu trudnej sytuacji ekonomicznej kraju wstępny program mieszkaniowy określono w wielkości 1.200—1.300 tys. mieszkań, tj. na poziomie wykonania ubiegłej pięcioletki. W ramach tej liczby spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe określono w liczbie ok. 650—700 tys. mieszkań.

Program ten opracowano przy założeniu, że na sferę mieszkaniową przeznaczą się w latach 1981—1985 ok. 900 mld zł.

W uchwale IX Nadzwyczajnego Zjazdu PZPR przyjęto, że należy zapewnić udział nakładów na budownictwo mieszkaniowe, infrastrukturę techniczną oraz osiedlowe inwestycje towarzyszące w globalnych nakładach inwestycyjnych na poziomie co najmniej 30 proc. w okresie wieloletnim, tworząc w ten sposób warunki do stopniowego wzrostu liczby budowanych mieszkań.

Rząd przyjął powyższe ustalenia do realizacji. Obecne możliwości inwestycyjne nie pozwalają, jak zakładano, na przydzielenie w bieżącym pięcioletcu mieszkań dla wszystkich członków oczekujących na mieszkanie w końcu 1980 r. Nie będzie też możliwości skrócenia okresu oczekiwania na mieszkania do 5 lat. Decydujące znaczenie dla rozmiarów budownictwa mają wynikające z braku węgla przestoje w cementowniach i zmniejszona produkcja cementu.

Z uwagi na to, że podstawową formą zaspokajania potrzeb mieszkaniowych będzie nadal budownictwo spółdzielcze — w celu niedopuszczenia do wzrostu obciążenia ludności z tytułu otrzymania mieszkania wprowadzono istotne zmiany w zasadach finansowania tego budownictwa.

Ponadto rozszerzono i uelastyczniono formy i warunki pomocy finansowej państwa na uzupełnienie wkładów mieszkaniowych oraz na zmniejszenie spłaty kredytu udzielanego na spółdzielcze mieszkania lokatorskie. Jednocześnie wprowadzono znacznie korzystniejsze warunki kredytowania budownictwa jednorodzinnego — poprzez podwyższenie wysokości kredytu udzielanego zainteresowanym osobom.

Obecnie trwają konsultacje nad zgłoszonym przez komisję porozumiewawczą branżowych związków zawodowych projektem zasad prowadzenia pracowniczego budownictwa jednorodzinnego.

VI. POPRAWA ZAOPATRZENIA RYNKU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

W porozumieniach gdańskim i szczecińskim przyjęto ustale nie o poprawie zaopatrzenia w mięso od 1. I. 1981 r. w wyniku zwiększenia opłacalności produkcji, ograniczenia do niezbędnego minimum eksportu i zwiększania importu mięsa. Ustalono również, że do 31. 12. 1980 r. opracowany zostanie program poprawy zaopatrzenia w mięso z uwzględnieniem ewentualnego wprowadzenia systemu kartkowego. Ugod-

Dokończenie na str. 4

Ocena realizacji porozumień społecznych

Dokończenie ze str. 1

niono ponadto wycofanie ze sprzedaży w sklepach „Pewexu” deficytowych artykułów powszechnego użytku produkcji krajowej. W porozumieniu z Jastrzębia ustalono zlikwidowanie talonów na atrakcyjne towary przemysłowe z jednoczesnym zwiększeniem ich podaży.

REALIZACJA

Działania rządu koncentrowały się na stworzeniu warunków do wzrostu opłacalności produkcji rolnej, poprawy zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji, lepszego zagospodarowania ziemi. Działania w tym zakresie zarówno podejmowane na przełomie roku 1980/1981 jak i w ostatnich miesiącach w ramach realizacji ustaleń z Rzeszowa i Ustrzyk Dolnych oraz ustaleń dokonanych przed zjazdem CZKiOR przyniosły pozytywne rezultaty dopiero w najbliższych miesiącach i latach.

Sytuację rynkową określa spadek dostaw wielu podstawowych dla zaopatrzenia ludności grup towarowych. Jest to wynik niskich zbiorów plodów rolnych w 1980 r. i związane z tym spadkiem pogłowia zwierząt hodowlanych, a także poważnego spadku produkcji przemysłowej. Doraźnie podejmowano środki mające na celu zmniejszenie społecznej ciężkości pogarszającego się zaopatrzenia ludności zwłaszcza w zakresie dystrybucji artykułów spożywczych, jednak mimo wprowadzenia systemu kartkowego na mięso nie udało się zapewnić dostaw na poziomie pozwalającym na ich pełną i terminową realizację, co zmusiło do okresowego obniżenia normy o 20 proc. Podjęte zostały następujące główne działania zmierzające do ustabilizowania rynku. Dostawy mięsa z importu w I półroczu br. wyniosły 25 tys. ton, na II półrocze zapewnione zostały środki dewizowe na import 108 tys. ton, w tym ze środków „Pewexu” 50 tys. ton. Zwiększono dostawy ze źródeł krajowych i z importu maki, kaszy, płatków, makaronu i ryżu. Zwiększenie wyniosło około 230 tys. ton w stosunku do roku 1980. Uzupełnienie dostaw krajowych tłuszczów, dostawami z importu do łącznej wysokości 86 tys. ton, w tym 6 tys. ton ze środków „Pewexu”, pozwoliło na uzyskanie poziomu dostaw 1980 r. Niższe dostawy tłuszczów zwierzęcych i masła rekompensowane były dostawami margaryny i oleju — wyższymi o około 20 tys. ton. W warunkach pogarszającej się sytuacji w zaopatrzeniu rynku, a zwłaszcza w artykuły żywnościowe, postanowiono rozszerzyć sprzedaż reglamentowaną.

Decyzje w zakresie reglamentacji były uprzednio konsultowane z możliwie najszerszymi kręgami społeczeństwa oraz związkami zawodowymi, a także z komisją sejmową Handlu Wewnętrznego, Drobnej Wytworczności i Usług.

Dla poprawy gospodarowania towarami rynkowymi i skuteczniejszej ochrony interesów społeczeństwa w warunkach niedostatecznej ich podaży rząd powołał nadzwyczajną komisję do walki ze spekulacją.

VII. DZIAŁALNOŚĆ NIEZALEŻNYCH SAMORZĄDNYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

W porozumieniach społecznych uznano za celowe powołanie nowych samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem ludzi pracy. Porozumienia nie kwestionowały prawa nikogo do pozostania w dotychczasowych związkach, w przyszłości zakładały nawiązanie współpracy między związkami. Porozumienia stwierdzały, że nowe, niezależne, samorządne związki zawodowe przestrzegać będą zasad określonych

w Konstytucji PRL. Stwierdzały, że związki zawodowe będą społecznych i materialnych interesów pracowników i nie zamierzają pełnić roli partii politycznej. Stać będą na gruncie zasady społecznej własności środków produkcji stanowiącej podstawę istniejącego w Polsce ustroju socjalistycznego. Uznano, iż PZPR sprawuje kierowniczą rolę w państwie, że związki, nie podważając ustalonego systemu sojuszu międzynarodowych dążą do zapewnienia ludziom pracy odpowiednich środków kontroli, wyrażania opinii obrony swych interesów. Stwierdzono, że rząd zagwarantuje i zapewni pełne poszanowanie niezależności i samorządności nowych związków zawodowych, zarówno co do ich struktury organizacyjnej, jak i funkcjonowania na wszystkich szczeblach działania.

Na skutek istnienia wielu organizacji związkowych i pracowniczych uznano, że rząd po dejmie inicjatywy ustawodawczej dotyczące w szczególności ustawy o związkach zawodowych, ustawy o samorządzie robotniczym, kodeksu pracy. Ustalono, że powstałe komitety strajkowe mają możliwość przekształcenia się w zakładowe organy reprezentacji pracowniczych, takie jak komitety robotnicze, komitety pracownicze, bądź w komitety założycielskie nowych samorządnych związków zawodowych.

Ustalono, że nowe związki będą posiadały swoje wydawnictwa. Zapewniono również prawo do dobrowolnego zrzeszania się w związki zawodowe. Ustalono, że zapewni się udział przedstawicieli MKS lub komitetów założycielskich samorządnych związków zawodowych oraz innych reprezentacji pracowniczych w opracowaniu ustawy o związkach zawodowych. Ustalono, że prawo do strajku będzie zagwarantowane w przygotowywanej ustawie o związkach zawodowych.

W protokole z 17 kwietnia 1981 r. z Bydgoszczy uzgodniono, że na takich samych zasadach jak pracownicy gospodarstwa kółek rolniczych również rolnicy indywidualni będą mieli prawo zrzeszania się w związkach zawodowych.

REALIZACJA

Rada Państwa wydała uchwałę z dnia 13. 9. 1980 r. w sprawie rejestracji nowo powstających związków zawodowych. Zostało to potwierdzone ustawą z dnia 8. 10. 1980 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych. Sąd Najwyższy w dniu 10. 11. 1980 r. zarejestrował NSZZ „Solidarność”. Do dnia 15. 8. 1981 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie zarejestrował 84 związki zawodowe. Rząd skierował do Sejmu projekty ustaw o związkach zawodowych rolników indywidualnych, o rejestracji centralnego związku kółek i organizacji rolniczych oraz o rejestracji organizacji międzyzwiązkowych. Ustawy zostały uchwalone w dniu 6. 5. 1981 r. W dniu 12. 5. 1981 r. zostały zarejestrowane: NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych i Centralny Związek Kółek i Organizacji Rolniczych.

W myśl zawartych porozumień nowe związki zawodowe mają możliwość wypełniania swoich statutowych obowiązków, opiniowania kluczowych decyzji dotyczących warunków życia ludzi pracy.

W dniu 20 lutego 1981 r. Rada Ministrów powołała Komisję Rady Ministrów do spraw Związków Zawodowych kierowaną przez wiceprezesa Rady Ministrów. W oparciu o uchwałę Rady Państwa podjęto prace nad przygotowaniem nowej ustawy o związkach zawodowych. Zapewniono udział w

zespołach do opracowania projektu ustawy przedstawicieli NSZZ „Solidarność”, przedstawicieli związków branżowych i autonomicznych, przedstawicieli nauki i praktyki. Opracowany przez zespół projekt ustawy o związkach zawodowych zaprezentowany został społeczeństwu. Projekt ten został skierowany do Sejmu PRL i jest przedmiotem obrad komisji sejmowych. Do Sejmu skierowane zostały również projekty ustawy o przedsiębiorstwie państwowym i o samorządzie pracowniczym.

Projekty podstawowych decyzji dotyczących istotnych problemów ludzi pracy są przedkładać do konsultacji z związkami zawodowymi. Konsultacje odbywają się również w drodze bezpośrednich spotkań członków rządu z przedstawicielami związków zawodowych. W drodze konsultacji zostały podjęte decyzje dotyczące m. in. szeregu podwyżek płac, zasiłków rodzinnych, emerytur i rent, kontroli cen, wprowadzanie systemu kartkowego itp.

Skierowano do konsultacji wiele projektów decyzji — w tym założenia reformy zasiłków rodzinnych, emerytur i rent. Do opinii związków zawodowych i powszechnej dyskusji publicznej skierowano propozycje dotyczące m. in. reformy gospodarczej, ustawy o przedsiębiorstwie państwowym i samorządzie pracowniczym.

Stworzono możliwość wydawania prasy związkowej nowych związków zawodowych. Ukazuje się „Tygodnik Solidarność” o nakładzie 500 000 egzemplarzy dostępny w powszechnej prasowej sieci dystrybucyjnej. Wydają swoje biuletyny zarządy regionalne w Szczecinie i Jastrzębiu, Jeleniej Górze, Koszalinie i Płocku. Poszczególne międzyzakładowe komitety założycielskie NSZZ „Solidarność” oraz organy związków branżowych i autonomicznych wydają swe biuletyny informacyjne.

W programach centralnych Polskiego Radia i programach warszawskiego ośrodka radiowo-telewizyjnego nadawanych jest średnio w miesiącu 65 audycji poświęconych problematyce związkowej głównie związanych z działalnością NSZZ „Solidarność”. Do pozycji tych nie są wliczone codzienne informacje o działalności związkowej w dziennikach Polskiego Radia i Telewizji. Również szeroko prezentowane są problemy związkowe w programach telewizyjnych.

VIII. USTALENIA O CHARAKTERZE OGÓLNYM.

1. Ustalenia o kontroli prasy, publikacji i widowisk.

W porozumieniu gdańskim ustalono, że rząd wniesie do Sejmu w terminie trzech miesięcy projekt ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowisk.

REALIZACJA

Projekt ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowisk został opublikowany, przeprowadzono szereg dyskusji nad projektem.

Sejm PRL uchwalił ustawę z mocą obowiązującą od 1. 10. 1981 r.

2. Korzystanie ze środków masowego przekazu przez związki wyznaniowe w zakresie ich działalności religijnej.

W porozumieniu gdańskim ustalono, że korzystanie ze środków masowego przekazu przez związki wyznaniowe w zakresie ich działalności religijnej będzie realizowane w drodze uzgodnienia problemów na tury merytorycznej i organizacyjnej między organami państwowymi a zainteresowanymi związkami wyznaniowymi. Ustalono, że rząd zapewni transmisję radiową niedzielnej mszy św. w ramach szczegó-

wego uzgodnienia z Episkopatem.

REALIZACJA

Podjęła działalność komisja wspólna przedstawicieli rządu i Episkopatu, jako forum służące normalizacji stosunków między państwem i Kościołem w interesie rozwoju kraju i jednoci jego obywateli. Zapewniono transmisję radiową niedzielnej mszy św. oraz transmisję radiową niedzielnej mszy św. dla marynarzy znajdujących się na morzu.

3. Działalność środków masowego przekazu. Korzystanie z dostępu do dokumentów opracowywanych przez rząd i organy administracyjne przez prasę obywateli i ich organizacje.

W porozumieniu gdańskim ustalono, że działalność radia i telewizji oraz prasy i wydawnictw powinna służyć wyrażaniu różnorodnych myśli, poglądów i sądów, że powinna ona podlegać kontroli społecznej.

REALIZACJA

Różnorodność myśli, poglądów i sądów znalazła swój szeroki wyraz w działalności radia i telewizji oraz prasy i wydawnictw. Nie trzeba o tym nikogo dziś w Polsce przekonywać. Wzrosła samodzielność i inicjatywa poszczególnych redakcji i dziennikarzy. Powstały nowe pisma (np. związkowe) prezentujące różnorodne poglądy. Szeroko w prasie, radiu i telewizji prezentowane są zróżnicowane opinie działaczy politycznych, społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli świata nauki wobec ważnych społecznie tematów. Często są prezentowane uroczystości kościelne jak i wypowiedzi przedstawicieli duchowieństwa katolickiego.

4. Prace nad reformą gospodarczą i rozszerzenie zakresu informacji społeczno-ekonomicznej.

W porozumieniu gdańskim uznano, że należy wydatnie przyspieszyć prace nad reformą gospodarczą. Stwierdzono, że władze określa i opublikują w ciągu najbliższych miesięcy podstawowe założenia tej reformy.

REALIZACJA

Uchwałą Biura Politycznego KC PZPR i Prezydium Rządu we wrześniu ub. roku powołano Komisję ds. Reformy Gospodarczej, w skład której wchodzi przedstawiciele różnych środowisk, w tym również związków zawodowych. Komisja ta opracowała projekt reformy, który w styczniu br. został opublikowany i podany pod dyskusję społeczną. Uwzględniając wyniki tej dyskusji opracowano „kiegunki reformy gospodarczej”, które zostały przyjęte przez IX Nadzwyczajny Zjazd PZPR i w lipcu br. skierowane przez rząd do Sejmu PRL.

W marcu br. opublikowano tezy projektów ustaw o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi. Przeprowadzono w tej sprawie szeroką konsultację społeczną. Na jej podstawie opracowano projekty ustaw, które zostały skierowane do Sejmu.

Od 1 lipca zasady reformy gospodarczej wprowadzono w PGR i drobnej wytwórczości. Wprowadzono pierwszy etap zmian w systemie zarządzania dokonując reorganizacji gospodarczej administracji centralnej.

Opracowany został szczegółowy harmonogram prac nad reformą gospodarczą. Opiera się on na założeniu, że reforma w podstawowych działach gospodarki narodowej zostanie wprowadzona w życie od 1. 1. 1982 r.

SPORT

Dzisiaj w Drzonkowie początek MŚ

Czy J. Peciak stanie na podium?

(PAP) Polskim atutem na mistrzostwa świata w pięcioboju nowoczesnym, które rozpoczynają się dzisiaj w Drzonkowie, jest przede wszystkim Janusz Peciak. Mistrz olimpijski z Montrealu, mistrz świata z San Antonio, oraz wice mistrz z Jonkoepping i Budapesztu, nie miał udanego sezonu olimpijskiego. W tym roku od początku demonstruje równą, wysoką formę, poprawiając w niektórych konkurencjach swoje rekordy życiowe. Postępy poczynił zwłaszcza w strzelaniu, które do niedawna jeszcze było słabszym punktem Polaka. Nic nie stracił z umiejętności biegania, pływa na swym dawnym poziomie, demonstruje wysoką formę w jeździe konnej, natomiast chyba nieco słabiej radzi sobie na planzys. W sumie jednak prezentuje dziś poziom zbliżony do tego, który dał mu tytuły najlepszego na świecie. Ma jednak Peciak w Drzonkowie nieznanych rywali. Faworytem numer jeden będzie mistrz olimpijski z Moskwy Anatolij Starostin. Niedawno wywalczył on tytuł mistrza świata juniorów, deklarując swych rywali. Teraz zamierza pokusić się o kolejne trofeum z najcenniejszego kruszcu. Starostin i Peciak trafią zapewne na bardzo groźnych konkurentów w ekipie amerykańskiej, w której przede wszystkim mistrz świata z 1979 r. Robert Nieman oraz Dean Glesnek mogą z powodzeniem walczyć o mistrzowski tytuł. Joachim Bellmann i Robert Kuehn z RFN, Włoch Daniele Masala, Czechosłowak Jan Bartu, Węgry z Tamarem Szombathely i Lajosom Dobi, Anglik Michael Mumford, a także partnerzy Starostina z drużyny radzieckiej Walenty Rogow, Jewgienij Lipejew — to inni kandydaci do czołowych lokat.

Sprawa złotego medalu w klasyfikacji drużynowej rozstrzygnie się zapewne w walce między trzema zespołami: ZSRR, USA i Węgrami, przy czym zdecydowanymi faworytami są pięciobojsi radzieccy, dysponujący najbardziej wyrównanym teamem.

W. Marszałek mistrzem świata

(PAP) Znakomity polski motorowodniak — Waldemar Marszałek ze stołecznej Polonii, odniósł zdecydowane zwycięstwo w mistrzostwach świata klasy OA (do 250 cm) rozgrywanych w zachodnioniemieckiej miejscowości Lauffen. Tym samym 39-letni Polak ustanowił klasyczny „hat trick” wygrywając kolejno po raz trzeci mistrzowski tytuł. Na rzece Neckar Marszałek wyprzedził Szweda Leifa Lindela (przegrał z nim w mistrzostwach Europy).

H. Paskal z Piły wygrał Bieg Lechitów

W niedzielę na trasie z Lednicy do Gniezna rozegrany został tradycyjny IV Bieg Lechitów. Na prawie 20-kilometrowej trasie o zwycięstwo ubiegały się 273 osoby, z których na metę przybyło 289 co najlepiej świadczy o znakomitym przygotowaniu uczestników. Zwycięzcą biegu H. Paskal z Piły Gwardii uzyskał rezultat poniżej godziny co jest rekordem trasy.

W kategorii wiekowej 18-30 lat najlepszym był J. Becielewski z Głogowa, zwyciężył on również w rywalizacji nauczycieli. L. Rachon (Tczew) był najlepszym w kategorii 31-40 lat, M. Wojcik (Lublin) wygrał w kategorii 41-50 lat, a wśród biegaczy powyżej 51 lat najlepszym był B. Gugala z Krakowa.

Na trasie biegu obserwowaliśmy też panie, z których najszybciej metę osiągnęła Z. Turowska z Leżajskiej. W rywalizacji dziennikarzy zwyciężył L. Golyński z Konina. Rozegrane zostały też biegi młodzieżowe na dystansie około 2 000 m. W rywalizacji uczniów szkół podstawowych wśród dziewcząt zwyciężyła D. Kulecka (SP nr 9 Gniezno), a w grupie chłopców pierwszy był A. Szulz (ZSG Gniezno). W grupie uczniów ze szkół ponadpodstawowych wśród dziewcząt najlepszą okazała się G. Grzechowiak z Liceum Medycznego z Gniezna, a rywalizację chłopców wygrał T. Leśny z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Gnieźnie. (Jz)

Hokej na trawie

Polska — Indie w Gnieźnie i Poznaniu

Stadion Startu w Gnieźnie przy ul. Wrzesińskiej 25 oraz boisko „Warty” w Poznaniu przy ul. Marchlewskiego będą dzisiaj i jutro areną atrakcyjnych, oficjalnych spotkań między państwowych w hokeju na trawie. Reprezentanci Polski zmierzą się z legendarną jedenastką Indii. Początek obydwu spotkań o godz. 16.30.

8-krotni, w tym aktualni, mistrzowie olimpijscy nie wymagają rekomendacji. Ważne jest jednak, jak na ich tle wypadnie nasza reprezentacja. Wszak obydwie zespoły wystąpią za trzy i pół miesiąca w finałowym turnieju V MŚ. Dla Indii uczestnictwo w nim będzie mieć charakter prestiżowy, jako że są jego gospodarzami.

W. Reszko

wicemistrzem świata

(PAP) Na mistrzostwach świata w judo Wojciech Reszko został wicemistrzem w kategorii open. Złoty medal zdobył Japończyk Yasuhiro Yamashita, a brązowe Andras Oszvar (Węgry) i Robert van de Walle (Belgia).

Medal jeźdźców

(PAP) W jeździeckich mistrzostwach Europy w WKKW, indywidualnie zwyciężył Hensueli Schmutz (Szwajcaria), a Mirosław Szlaka zajął 5 miejsce. W klasyfikacji drużynowej zwyciężyła W. Brytania przed Szwajcarią, a Polska drużyna wywalczyła brązowy medal.

Dobre wyniki piśkich strzelców

Sukcesem strzelców piśkich Sokół zakończył się start w międzynarodowych indywidualnych mistrzostwach Polski w strzelctwie sportowym we Wrocławiu. Piśscy strzelcy zdobyli tam dwa złote i jeden brązowy medal.

Klasą dla siebie w strzelaniu skeetowym był Wiesław Gawliński. Zajął on pierwsze miejsce z wynikiem 185 na 200 możliwych. Tyle samo punktów uzyskał z Łodzi Stanisław Kłofanda.

O pierwszym miejscu zdecydował dopiero drugi baraż. Drugi złoty medal w skeecie wywalczył w kategorii juniorów inny reprezentant Sokół — Bogusław Tymczyszyn zdobywając 135 pkt. na 150 możliwych. Wygrał on z ogromną przewagą 11 pkt nad rywalami krajowymi i zagranicznymi. Wreszcie trzeci medal — brązowy, tym razem w trapie zdobył Janusz Kobylński uzyskując 180 pkt. na 200 możliwych. Odnotować trzeba także piąte miejsce Ilony Gliży w skeecie kobiet gdzie bezkonkurencyjna była Dorota Chytrowska z Legii.

W punktacji medalowej zespół piśkich Sokół wywalczył drugą lokatę za Legią, która zdobyła tylko jeden srebrny medal więcej. (wiś)

PRACOWNICY POSZUKIWANI
Wielkopolskie Wydawnictwo Prasowe Poznań,
ul. Grunwaldzka 19 zatrudni:

- PORTIERA na 1/2 etatu
- SPRZĄTACZKI na 1/2 etatu

Osoby zainteresowane proszone są o zgłoszenie w Dziale Służb Pracowniczych p. 16.

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU SKÓRZANEGO „ASKO” w Gostyniu — zatrudni od 1 października 1981 roku:

- 3 PORTIERÓW - REWIDENTÓW w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgłoszenia przyjmuje: Dział Kadr Spółdzielni Pracy Przemysłu Skórzanego „Asko” — 63-800 — Gostyń, ul. Graniczna nr 4, tel. 206-50, 206-30.

ZAKŁAD BUDOWLANO-REMONTOWY HANDLU I USŁUG „BUDREM”

w Poznaniu, ul. Sieroca 7

PRZYJMUJE ZAPISY do klasy I

2-letniego Zespołu Szkół Budownictwa

w z a w o d z i e:

- ♦ MONTER konstrukcji stalowych
- ♦ MURARZ — TYNKARZ
- ♦ MALARZ — TAPECIARZ

Chętnych do dalszej nauki kierujemy do Technikum Budowlanego dla Pracujących.

Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje: Dział Służb Pracowniczych, telefon 561-12/13 lub bezpośredni 589-82. 2244-K1

Praca

Zakład w Przeźmierowie przyjmie lakiernika i blacharza samochodowego oraz uczniów w tych zawodach. Zgłoszenia: od zaraz, od godz. 19, telefon 22-03-89. 33232g

Przyjmie stolarzy. Puszczkowsko, Jarosławska 46. 34542g

Potrzebna pani do opieki nad chorym, chętnie z przygotowaniem posiłków — wynagrodzenie dobre. Zgłoszenia: Flindera 5/7C m. 22. 36988g

Opiekunka do 2-letniej dziewczynki. Tel. 502-95 od godz. 17, Nowowiejskiego. 36943g

Pania do sprzątania pracowni cukierniczej przy meżaraz. Wynagrodzenie bardzo dobre. Zgłoszenia: Czesława 14 m. 13, godz. 14-17. 37289g

Murarzy i pomocników oraz całej brigady murarsko-tynkarskiej przyjmie na stałe. Poznań — Winogrady, ul. Murawa 2 m. 16, godz. 7-15 (budowa). 47534g

Kupno

Motocykl BMW, NSU, DKW może być do remontu kupie. Telefon 20-54-74 po godz. 19 lub oferty „Prasa” Skryta 1 dla 37374g

Sypialnie biała międzywojenna. Inne meble antyki. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 32980g

Motorynkę w dobrym stanie. Tel. 78-08-00 po godz. 19. 37329g

Meble „Babinka” kupie. Tel. 67-54-00. 37470g

Garaż blaszany kupie. Oferty „Prasa” Skryta 1, dla 33443g

Kupie punkt „Totolotka” lub połowę jego udziału. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 37042g

Sprzedaż

Szczenieta dobermanów — rodowodowo sprzedam. Kościuszki 4 m. 1, tel. 249-40. 3690-K2

Tuje na żywopiół sprzedam. Komorniki k. Poznania, Nowa 2. 35128g

Samochody

Pilnie kupie silnik do Zastawy 750. Oferty „Prasa”, Skryta 1 dla 37403g

Poloneza 1981 okazujecie za bony PeKaO sprzedam. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 37486g

Sprzedam Trabanta 601 rok 65 ul. Naramowicka 164 od godz. 15. 37415g

Lokale

Zamienie mieszkanie 67 m2 Os. Zwycięstwa odbiór 1981 na M-5, M-6 stary metraż, Winogrady. Tel. 20-79-70. 37684g

Przyjmie panienkę pracującą na pokój. Tel. 553-47. 33348g

Kupie mieszkanie własnościowe M-3, M-2. Oferty „Prasa” Skryta 1, dla 33908g

Uczelnia poznańska za opiekę służy kulturową starszą osobą lub małżeństwem w zamian za mieszkanie od Puszczkowskiego do Leszno. Oferty 1816 Biuro Ogłoszeń, Szczecin, Plac Holdu Pruskiego 8. 2693-K2

Zamienie M-4 na Płatko wie na podobne w innej dzielnicy — budownictwo obojętne. Wiadomość: ul. Hibnera 25 m. 8. 37373g

Pracującą, uczącą się pilnie poszukuje pokoju. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 37323g

Nieruchomości

Sprzedam działki ogrodnicze od 1300 — 5300 m2. Tel. 130-846, godz. 17 — 19. 36144g

Kupie działkę budowlaną w Obornikach lub okolicy. Oferty „Prasa” Skryta 1, dla 34023g

Do 2 ha lepszej ziemi — najwyżej 20 km od Poznania kupie. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 36906g

Sprzedam dom murowany 90 m2, ogrodem, sadem (100 drzew owocowych) 1,69 ha, kl III i IV w woj. kaliskim. Blizsze dane można uzyskać: Poznań, ul. Os. Czecha 91 m. 4 po godz. 16. 628p

Sprzedam dom jednorodzinny wolnostojący Poznań Boh. Westerplatte 10, tel. 66-03-53. 33229g

Kupie dom jednorodzinny wolnostojący Poznań okolice D. St. Górcy. Poznań Boh. Westerplatte 10. 33228g

Sprzedam gospodarstwo 6,5 ha. F. Pawlik Złotokowo ul. Dworcowa 6. 33193g

Kupie domek z ogrodem Leszno. Bojanów lub zamienie dużą działkę w Swarzędzu z domkiem. Oferty „Prasa” Skryta 1, dla 33079g

Ogródek działkowy kupie. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 33108g

Sprzedam pół willi wyłączonej, ogród — potrzebne mieszkanie. Oferty „Prasa”, Skryta 1, dla 33005g

Dom 4-izbowy, weranda, budynek gospodarczy plac 2117 m2, zamienie na podobne w okolicy Poznania, Leon Jezierski, 26-110 Skarżysko Kam. ul. M. Reja nr 77. 634p

Zguby

30. 8. br. zaginął w okolicy Rynku Łazarskiego brązowy bokser. Zwrot za wynagrodzeniem. Telefon 617-57. 37548g

Różne

Uwaga — wytnij — zachowaj. Czyszczenie dywanów i wykładzin u klienta, tel. 66-02-15, 66-56-56, Skrzypczak godz. 10-19. 35387g

Matrymonialne

Dyskretną pomocą w załozeniu szczęśliwej rodziny służy „Wesele” Koszalin, Zwycięstwa 239. 723p

Dziadek wysoki sytuowany z mieszkaniem pozna samotną uczciwą babkę pogodnego usposobienia niepalącą 55-60 lat. Cel matrymonialny Wyczerpujące oferty „Prasa” Skryta 1 dla 34180g

Rozwiedziona nie z własnej winy, materialnie niezależna, pozna pana do lat 35, prawego charakteru, minimum wykształcenie średnie. Cel matrymonialny Tylko poważne oferty „Prasa” Skryta 1, dla 33994g

Rozwiedziona z dzieckiem (5 lat) na stanowisku wzrost 182 cm wykształcenie średnie, mieszkanie samochód — w celu matrymonialnym — pozna panią bezdzietną w wieku 38-44 lat. Dyskretna zapewniona. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 34202g

Rozwiedziona bez własnej winy, magister, pozna panią lat 20 do 30 średniego wzrostu, najchętniej z okolicy Kępna lub Kalisza. Cel matrymonialny. Oferty „Prasa” Skryta 1 dla 34263g

Statecznego pana, wyższe wykształcenie, któremu odpowiada okolica Poznania, pozna pani 33-letnią nieślubną rozwiedzioną, posiadającą studia, małą wilkę, samochód i dość zdrowego rozsądku do uczciwego skromnego wspólnego życia. Cel zdecydowanie matrymonialny. Oferty „Prasa”, Skryta 1, dla 33974g

Samotny sytuowany inżynier domator poślubi sympatyczną panią do lat 40. Oferty „Prasa”, Skryta 1, dla 33981g

WOJEWÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU WEWNĘTRZNEGO

Oddział Obrotu Ubiorem w Poznaniu, pl. Wolności 3

ZAWIADAMIA PT KLIENTÓW, że

URUCHOMIONO

PUNKT SKUPU ARTYKUŁÓW POCHODZENIA ZAGRANICZNEGO

mieszczący się

w Poznaniu, ul. Półwiejska 21

telefon 544-26

Czynny — w godz. od 8 do 16.

2471-K1

PRZETARGI

WOJEWÓDZKI ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH „SAMOPOMOC CHŁOPIKA” w Koninie, ul. Poznańska 74 — ogłasza:

PRZETARG NIEOGRAŃCZONY na sprzedaż samochodu osobowego marki Wolga Gaz-24, nr rejestracyjny KNA 455 K, nr podwozia 0363654-308, nr silnika 24-D-575637, rok produkcji 1976, przebieg 124.254 km, na chodzie. Cena wywoławcza 135.000 złotych.

Przetarg odbędzie się w dniu 22. 9. 1981 r. o godz. 9 w biurcu WZSR, pokój nr 108.

Przystępujący do przetargu winni złożyć w kasie SOP, ul. Spółdzielców nie później jak w przeddzień przetargu wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej.

Samochód można oglądać w dniu 21. 9. 81 r. w godz. 12-14 na placu WZSR.

Zastrzegamy prawo odwołania lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

2452-K2

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 4 września 1981 roku, zmarł nagle, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 47, sp.

WOJCIECH TOPOROWSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę 9 bm. o godz. 15.30 na cmentarzu parafialnym na Starolecie.

W smutku pograżona

żona z córkami, zięciem i rodziną

ul. Forteczna 49 m. 1. 37762g

Dnia 4 września 1981 roku, zmarła opatrzona na Sakramentach św. po pracowitym życiu i ciężkich cierpieniach nasza najukochańsza mama, teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy 77 lat, sp.

HELENA ZWIERNIK

z domu Frys

Odprowadzenie zmarłej na wieczny spoczynek odbędzie się w środę 9 bm. o godz. 11.30 na cmentarzu na Junikowie.

O czym zawiadamia strapioną

Autobus odjedzie sprzed domu żaloby o godz. 10. 15

Poznań, Kilińskiego 6 m. 1. 37530g

Dnia 5 września 1981 roku zmarła opatrzona na Sakramentach św. przeżywszy lat 76 nasza kochana siostra, szwagierka, kuzynka i ciocia, sp.

JADWIGA NOWAK

Pogrzeb odbędzie się w środę 9. IX. 1981 r. o godz. 10.30 na cmentarzu na Junikowie.

W głębokim smutku pozostają

siostra, brat z żoną i rodziną

Poznań, Osiedle Piastowskie 19 m. 72. 37510g

Dnia 30 września 1981 roku zasnęła w Bogu

MAŁGORZATA KRZOS

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 września br. o godz. 13 na cmentarzu na Miłostowie.

Poznań Promienista 113 m. 11. 47517g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 4 września 1981 roku zakończył swe pracowite życie mój ukochany mąż, nasz ojciec, teść, dziadek, sp.

KAZIMIERZ WACHOWIAK

Pogrzeb odbędzie się w środę dnia 9 września 1981 r. o godz. 14 na cmentarzu w Swarzędzu przy ul. Poznańskiej.

W smutku pograżona

żona z rodziną

Swarzędz Wiejska 14. 37719g

Dnia 6 września 1981 roku, zasnęła w Bogu przeżywszy lat 91, nasza kochana mama, teściowa i babcia, sp.

PRAKSEDA MAČKOWIAK

Pogrzeb odbędzie się w środę 9 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

Pograżona w smutku

RODZINA

Poznań, ul. Szpitalna 34 m. 9. 37793g

BRONISŁAWA TYBLEWSKA

z domu Obarska

Pogrzeb odbędzie się w środę 9 września br. o godz. 14 na cmentarzu na Miłostowie.

Pograżona w smutku i żalu

RODZINA

Poznań, ul. Polna 23 m. 14. 37514g

Z żalem zawiadamiamy, że dnia 7 września 1981 roku zmarł nagle, namaszczony Olejami św. w 57 roku życia nasz najdroższy mąż, tatuś, teść i dziadek, sp.

ROMAN WOŹNIAK

były więzień obozu koncentracyjnego Neugame

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 10 bm. o godzinie 11.30 na cmentarzu górczyńskim.

Msza św. żałobna w kościele parafialnym św. Krzyża na Górczyńcu, po pogrzebie.

Pograżone w głębokim smutku pozostają

żona z dziećmi i rodziną

Poznań, ul. Pogodna 60 m. 24.

Dnia 1 września 1981 roku zmarł nagle w Glasgow (Szkocja) w 82 roku życia

prof. dr LEON KOCZY

dlugoletni kierownik Biblioteki Instytutu Historycznego im. gen. W. Sikorskiego, docent Uniwersytetu Poznańskiego do 1939 r. i członek Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, autor wielu znakomych prac z dziejów Poznania i polskiego średniowiecza.

Z serdeczną o Nim pamięcią

grono poznańskich przyjaciół

37528g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 3 września 1981 roku zmarła długoletnia pracownica

ALEKSANDRA ZIĘTEK

pielęgniarka przemysłowej służby zdrowia przychodni WPK

Pogrzeb odbędzie się w dniu 9 września br. o godz. 13 na cmentarzu junikowskim.

Rodzinie Zmarłej wyrazi współczucia

składają

Dyrekcja, związki zawodowe, POP oraz współpracownicy

Zespołu Opieki Zdrowotnej

Poznań Grunwald 37752g

W dniu 5 września 1981 roku zmarł mój drogi mąż, nasz kochany ojciec, teść i dziadek, sp.

ANTONI KACZMAREK

przeżywszy lat 68

Pogrzeb odbędzie się w środę dnia 9 września br. o godz. 13 na cmentarzu w Lusowie.

W smutku pograżona

żona z rodziną

Swadzim Lipowa 4 m. 5. 37726g

Dnia 3 września 1981 roku, zakończył swoje życie w wieku 83 lat po ciężkiej chorobie znośzonej cierpliwie nasz drogi ojciec, brat, teść i dziadek, sp.

FRANCISZEK BUDZIŃSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 8 września br. o godz. 11 na cmentarzu górczyńskim.

O czym pozostając w smutku i żalu

z a w i a d a m i a j a

syn, siostra, synowa i wnuczka

37323g

WŁADYSŁAW DOLATA

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 8 bm. o godz. 14 na cmentarzu parafialnym w Konarzewie.

W smutku pograżona

żona z rodziną

Dopiewiec, ul. Leśna 9. 37677g

Z głębokim bólem zawiadamiamy, że dnia 5 września 1981 roku, przeżywszy lat 62 po długich i ciężkich cierpieniach, zakończyła swe pracowite życie, namaszczona Olejami św. moja najtrojskilsza, najukochańsza pełna dobroci i poświęcenia żona, nasza żyjąca miłością nigdy niezapomniana mama, teściowa i babunia, sp.

HELENA MRUG

z domu Pawłowska

Pogrzeb odbędzie się w środę dnia 9 września br. o godz. 11 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pograżona

RODZINA

Poznań Pusta 20. 37509g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 6 września 1981 roku, w wieku 76 lat odezła od nas po długich i ciężkich cierpieniach namaszczona Olejami św. nasza najukochańsza najtrojskilsza pełna dobroci i poświęcenia mama, teściowa, babcia i prababcia, sp.

HELENA CIELEWICZ

z domu Marciniak

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 września br. o godz. 11.30 na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pograżona

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji

Poznań Głogowska 183 m. 11. 37660g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 4 września 1981 roku zakończył swe pracowite, pełne poświęcenia życie w wieku 81 lat nasz ukochany mąż, ojciec, teść, dziadek i pradiadek, sp.

KAZIMIERZ POLAREK

Pogrzeb odbędzie się w środę dnia 9 bm. o godz. 9.45 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona

żona z rodziną

Poznań, Cześnikowska 23 m. 6. 37499g

W dniu 4 września 1981 roku, przeżywszy 79 lat, zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św. mój kochany mąż, najlepszy przyjaciel i troskliwy opiekun oraz stryj, wujek szwagier i kuzyn

LEON WIECZOREK

powstaniec wielkopolski, żołnierz ruchu oporu, Kawaler Orderu Odrodzenia Polski i innych odznaczeń wojskowych i społecznych.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 9 bm. o godz. 13.45 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona

żona z rodziną

37488g

W dniu 5 września 1981 roku zmarła w Bogu nasza ukochana żona, siostra, szwagierka i ciocia, sp.

HALINA JUSZCZAKOWA

z domu Nowakowska

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 września o godzinie 14 w Slesine koło Nakla,

o czym zawiadamia strapioną

RODZINA

Minikowo — Poznań — Gorzów. 37511g

JÓZEF TOJA

Pogrzeb odbędzie się dnia 9. IX. 1981 roku o godz. 12 na cmentarzu na Miłostowie.

W głębokim smutku pograżona

żona z rodziną

Poznań, ul. Michała 9 m. 6. 37513g

Polskie

W Małej Lipce wielkie muzeum

Tak okazało się i bogate muzeum jak w izbie pamięci narodowej w Lipce (Polskie), mogłoby pozazdrościć niejedno muzeum. Jest to przede wszystkim zasługa i „dzieło życia” Jana Wiśniewskiego — dyrektora miejscowego Gminnego Ośrodka Kultury, od pierwszych lat po wyzwoleniu gromadzącego pamiątki historyczne, militaria itp. W latach sześćdziesiątych ze zgromadzonych zbiorów powstała izba pamięci narodowej.

Od niedawna w Lipce można oglądać je w nowej wersji. Scenariusz ekspozycji po gruntownej modernizacji placówki przygotował Jan Niedzwiedzki z Muzeum Okręgowego w Pile, a oprawę plastyczną — Stefan Kramer. Ekspozycja izby pamięci w Lipce, zajmująca sporo obszernych pomieszczeń GOK-u, składa się z kilku zasadniczych części.

Wiodącą tematyką jest szlak bojowy 4 dywizji piechoty 1 Armii Wojska Polskiego, dowodzonej przez generała Bolesława Kieniewicza. Prezentuje się wiele oryginalnych, o dużej wartości historycznej, dokumentów, elementy uzbrojenia i umundurowania, odznaczenia bojowe. Zostały one ofiarowane przez mieszkańców Lipki, byłych żołnierzy 4 dywizji. Za najcenniejsze pamiątki należy uznać części umundurowania i wyposażenia gene-

rała Bolesława Kieniewicza. Zwraca też uwagę jego list do mieszkańców Lipki.

W drugiej części eksponuje się walkę o polskość, kulturę i język polski pod zaborem pruskim i niemieckim. Szczególnie unikatowe są liczne pamiątki i dokumenty obrazujące działalność Związku Polaków w Niemczech na Ziemi Złotowskiej. Mają one duże znaczenie w poznawaniu historii przez najmłodsze pokolenie mieszkańców Lipki i okolic.

W trzeciej części prezentowane są dokumenty i świadectwa działań hitlerowców w obozie dla internowanych, którzy mieszcili się w Lipce tuż po rozpoczęciu drugiej wojny światowej (więźni tam byli m. in. działacze polonijni). Ekspozycję przygotowano w oparciu o materiały Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich.

W izbie prezentowana jest także najnowsza historia oraz osiągnięcia gminy po roku 1945.

Modernizacja izby pamięci w Lipce zamyka kilkuletnią działalność dla lepszego udostępniania społeczeństwu pamiątek z historii. Izba ta ujmuje także w całość ekspozycje kilku innych izb zlokalizowanych w rejonie historycznych walk na Wale Pomorskim. (wis)

Koninskie

Coraz mniej takich ryb

Powszechnie znana jest słabość rybaków i wędkarzy do snucia opowieści o takiej rybie. Złośliwi twierdzą, że i tak ta największa wypadła z sieci albo urwała się z haczyka. A tak naprawdę wiele zależy od szczęścia, choć i umiejętności też coś znaczą. Ostatnio jednak powrót znad wody nie był triumfalny.

Ryb jest coraz mniej, ponieważ zaczyna im dokuczać szkodziła działalność człowieka. Zanieczyszczone (przede wszystkim ściekami przemysłowymi) akweny tracą warunki sprzyjające rozwojowi poszczególnych gatunków ryb. Ich ochrona jest w tej sytuacji zadaniem o pierwszorzędnym znaczeniu. Zrozumiałe, że do prac z tym związanych aktyw nie włączają się także wędkarze.

W Ślesinie dyskutowano ostatnio o gospodarce rybackiej województwa konińskiego. Organizatorami tego spotkania byli: Oddział Wojewódzki Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolnictwa oraz Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego. Wśród poruszonych tematów znalazły się i te dotyczące zwalczania klusownictwa i dbałości o czystość wód. Wskazywano też na potrzebę modyfikacji dotychczasowej ustawy o rybołówstwie. Oby propozycje w tych sprawach nie czekały zbyt długo na realizację. (pik)

dy) uderzył w słup oświetleniowy. Na skutek wypadku kierowca i pasażer motocykla zostali ranni.

● Na drodze Siemno — Przysieczyn (Polskie) nietrzeźwy motocyklista potrącił piesza, którą z poważnymi obrażeniami przewieziono do szpitala.

● W miejscowości Kaszczor (Leszczyńskie) ranny został kierowca motocykla „SHL”, który wyjeżdżając z drogi podporządkowanej doprowadził do zderzenia z „Warsawą”.

● „Fiat” 125p na ul. Głogowskiej zjechał drogę motocyklisty powodując zderzenie. Kierowca i pasażer motocykla odnieśli lekkie obrażenia ciała.

● W Górze (Leszczyńskie) na ul. 1 Maja doszło do czołowego zderzenia się dwóch „Fiatów” 126p. W wypadku jedna osoba została ranna. (jz)

Kaliskie

Podróżnym tylko współczuć

cisza. Tymczasem coraz ciśnie i chłodniej w baraku — podstawowym obiekcie stacji. A setki podróżnych nie mają gdzie usiąść czy wypić szklanki herbaty.

Obskurnie też na dworcu autobusowym w Ostrowie. Ubikacje w pobliżu... okienka gastronomicznego, poczekalnia skromna, informacja na zewnątrz. Powstała więc koncepcja modernizacji dworca (przy udziale czynów społecznych), ale to jeszcze perspektywa.

Poznańskie

Nie wszędzie na placach budowy wkrótce przecięcie wstęgi

Przez lata hojnie rozdzielano pieniądze na różne inwestycje. Jedne były bardziej, inne mniej pilne, ale dla inwestorów najważniejsze było „za haczenie” się w planach wydatków. Tym sposobem — skoro nie tylko fundusze decydują o tempie inwestowania, lecz także możliwości wykonawców, materiały, sprzęt — rozgrzebano wiele placów budowy. Niektóre zdążyło skończyć albo doprowadzić do takiego stanu, że niewiele już pozostało do zrobienia. Sporo wszakże nadal jest daleko w przyszłość, a zlotówki przestały się sypać jak z rogu obfitości. Co zatem czynić z inwestycjami niedokończonymi?

Takie też pytanie wielokrotnie pada ostatnio w Poznaniu podczas różnych narad, spotkań i dyskusji ekonomicznych. Propozycji jest niewiele, bo po prostu należałoby te budowle zakończyć. Skoro jednak na wszystkie nie starczy pieniędzy zazwyczaj mó-

wi się o wyznaczeniu tych najważniejszych, najpotrzebniejszych dla regionu, kraju. Takie również stanowisko przyjęły władze Poznańskiego.

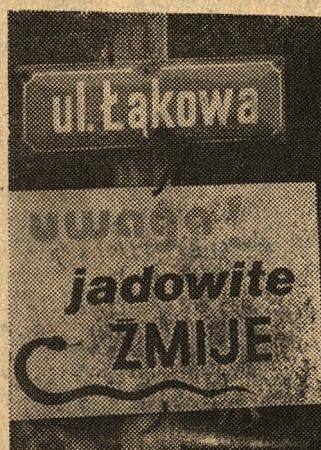
Nie na wszystkich zatem inwestycjach już rozpoczętych nastąpi w najbliższym czasie przecięcie wstęgi. Realizowane będą tylko uznane za priorytetowe. Przynajmniej na razie, bo gdy otworzą się możliwości sfinansowania pozostałych — i one będą zamknięte. Tymczasem do najważniejszych zadań zaliczono przede wszystkim zbudowanie szpitala na poznańskich Ratajach i zrealizowanie inwestycji istotnych dla gospodarki żywnościowej. Zarazem będzie się zabiegać o podjęcie nowego tematu inwestycyjnego (od lat bezskutecznie się o to walczy starają) — mleczarni dla Poznania.

Na innych placach budowy w województwie ruch także zamrze albo będzie znikomy. Dotyczy to głównie różnych

przedsięwzięć przemysłowych — m. in. oddziału „Cegielskiego” w Środzie, nowotomyskiej „Chify” czy Poznańskiej Fabryki Łożysk Tocznych. W tych i innych zadaniach ważne więc będzie odpowiednie zabezpieczenie placów budowy i zagospodarowanie ewentualnie zakupionych już materiałów. Nie bowiem nie powinno się zmarnować z tego, w co już zainwestowano.

Preferowane natomiast mają być wszelkie przedsięwzięcia modernizacyjno-remontowe. Chodzi o to, by stosownie wykorzystać stare obiekty, które tylko poddać trzeba odpowiedniej renowacji, by znów służyły gospodarce. A takich obiektów jest w Poznaniu — według dotychczas przeprowadzonego rozpoznania — na tyle dużo, że war to się nimi zainteresować. Nie muszą to przecież być wielkie budynki, lecz choćby małe młyny, stare stodoły czy nawet do tej pory nie wykorzystane pawilony. (bop)

Jak w lesie



Od spacerów ulicą Łąkową w Jarocinie (Kaliskie) skutecznie odwołali tablica przestrzegająca przed jadłowymi żmijami. Każdy jeszcze z lekcji przyrody pamięta zapewne, że spotkanie z nimi może mieć i tragiczne skutki. Lepiej zatem omijać te zwierzęta z daleka.

Fot. „Głos” — R. Królak

Leszczyńskie

Przy okazji konserwacji maszyn produkowali „Popularne”

Przymusowa tytoniowa wstrzeźliwość, jakiej ostatnio doświadczamy, to nie tylko utrapienie dla palaczy, lecz także okazja do zdobycia dodatkowej gotówki — jak się okazuje — nie zawsze legalnymi drogami.

Niezwykle zyskowny „interes papierosowy” zwietrzyło trzech panów zatrudnionych w kościańskiej Wytwórni Wyrobow Tytoniowych. Tak konkurowali z monopolem tytoniowym, że sprawą tą musieli zająć się organa ścigania. Pracowników przyłapano na gorącym uczynku na terenie szpi-tala, sąsiadującego z wytwórnią, gdy usiłowali wynieść paczki wyładowane papierosami. Pochodzili one... z własnej produkcji. Otóż, ku zdumieniu pro-wadzących dochodzenie, okazało się, że zatrudnieni w charakterze konserwatorów urządzeń (panowie A. W., W. A. i G. F.) korzystali z maszyn wytwórni, by produkować na

własną rękę „Popularne”. Mechanizm działania był prosty — w czasie konserwacji i roz-ruchu urządzeń, które powie-rzono ich pieczy, wytwarzali papierosy na własne konto.

Przestępczy proceder, jak ze-znaliśmy z zatrzymaniami, uprawiali od kwietnia br., a plonem tej jak-by nie było dodatkowej pro-dukcji, jest 4 100 paczek „Po-pularnych” o wartości ponad 24 000 zł. Zysk przestępczej trójki był jednak z pewnością dużo większy. Trudno przypu-szczać, by tak chodliwy towar sprzedawali po cenie detalicznej. W pokątnej sprzedaży za paczkę „Popularnych” brano przecięt 25—30 zł, a ze zbytem nawet po tej cenie nie było kłopotów. Być może, iż w trak-cie trwającego jeszcze dochod-zenia, prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Kośc-ianinie, ujawnią się dalsze szcze-gół działalności „producentów” papierosów. (ar)

odpowiadamy

Krystyna F. Kępno — W sprawie nauki języka esperanto prosimy zwrócić się do Polskiego Związku Esperantystów — Oddział Wojewódzki w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 98. (2087)

Małgorzata W. z Jabłonnej — Należy napisać do Polskiego Radia

i Telewizji w Poznaniu, ul. Stru-sła 10. (1834)

Jacek U. Jarocin — Redakcja nasza nie ocenia obrazów. Można zwrócić się do Muzeum Narodowego w Poznaniu, al. Marcinkowskie-go 9, lub jednego ze sklepów „Desy”. (1866)

M. A. Komorniki — Dla autor-ki listu, podpisanego „stali czy-telnicy z Komornik” mamy wy-jasnienie z Wojewódzkiego Urzędu Poczty. Prosimy o adres lub o odbiór z redakcji. (1894)

Konie na biegunach spóźniają się po dewizy

Spółdzielnia Pracy „Pallas” w Gostyniu (Leszczyńskie) specjalizuje się w produkcji koni na biegunach. Są one chętnie kupowane nie tylko przez handel krajowy, lecz również przez odbiorców z niemal wszystkich krajów Europy, a także z USA, Kanady i Algierii. W tym roku zakontraktowano na eksport 70 procent produkcji. Są jednak duże trudności z realizacją umów; brakuje prawie wszystkiego: tkanin, skaju, kleju.

Założono, że spółdzielnię opuści w tym roku 100 000 koni, ale jeśli zaopatrzenie się nie poprawi, nie uda się wykonać tego planu. W spółdzielni martwią się przede wszystkim tym, że mogą „wypaść” z rynków zachodnich, a na pozycję na nich pracowali od 20 lat. Nie z własnej winy w terminach dostaw są już opóźnieni o kilka tygodni.

Oprócz koni eksportuje „Pallas” zabawki z drewna i pojemniki do zabawek. Kontrakty są bardzo opłacalne, mają przynieść w tym roku około 5 mln zł dewizowych. Straty będą więc duże, jeśli dostawcy materiałów nie popatrzą na spółdzielnię przychylniejszym okiem, (gra)

telefony donoszą...

● W miejscowości Węgierki (Poznańskie) kierujący „Skodą” na skutek nieuwagi zahaczył o kra-wężnik co spowodowało, że samo-chód się przewrócił. Ciężko ran-ego kierowcę przewieziono do szpitala.

● W miejscowości Różpole (Kaliskie) dziecko bawiło się pod sa-mochodem „Zuk” parkującym na poboczu. Kierowca nie zauważywszy dziecka ruszył samochodem. Dziecko poniosło śmierć.

● W Chodzieży na ul. Zwycię-stwa ranny został motocyklista, który uderzył w tył zatrzymują-cego się „Stara”.

● W Wągrowcu (Polskie) kiero-ujący motocyklem (bez prawa jaz-

Mają różne kłopoty zmotoryzowani, ale znacznie więcej doskwiera zdany na pociągi czy autobusy międzymiastowe. Przede wszystkim dokuczliwe są ich spóźnienia i przepelnienie. Ale nie tylko.

Jesień czy wiosna, wszystko jedno — o każdej porze roku na kaliskim dworcu PKP toalety odrażają swoim stanem. Czuję się je na odległość... Wewnątrz — lepiej nie wcho-dzić! Higiena pod wszelką krytyką.

Na malarza czeka poczekalnia kolejowa w Ostrzeszowie. Słabo się robi, patrząc na zaplamione ściany, brudne okna i śmieci. O stawianiu dworca PKP w tym mieście na razie

RADIO

PROGRAM I: 4 Sygnały dnia — pierwszej zmianie; 6 Sygnały dnia; 9 Czwarty pory roku; 11.40 Tu Radio Kierowców; 12.25 Transmisja z Mistrzostw Świata w pięcioboju nowoczesnym z Drzonkowa k/Zielonej Góry; 12.45 Rolniczy kwadrans; 13.05 Studio Gama; 15.05 Popołudnie dziewcząt i chłopców; 15.30 Transm. z Mistrzostw Świata w pięcioboju nowoczesnym z Drzonkowa k/Zielonej Góry; 15.35 Co jest grane? — muzyczna niespodzianka; 16 Muz. i Aktualna; 16.30 Transm. z Mistrzostw Świata w pięcioboju nowoczesnym z Drzonkowa k/Zielonej Góry; 17.10 Radiowe spotkania; 17.30 Radiokurier; 19.25 Kiermasz polskiej piosenki; 19.40 „Punkt widzenia”; 20.05 Konc. życzeń; 20.30 Ork. w repertuarze popularnym; 21.28 Tydzień muzyczny w kraju; 22.23 Poznań na muzycznej antenie; 23.30 Aud. public.

Wiadomości: 1, 2, 3, 5, 12.05, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23.

PROGRAM III: 8.05 Temat na wrzesień „Dni wina i róż”; 8.30 Prosto z kraju; 8.45 Mikroreżiser P. Juvet; 9 Dni walczące stolicy — Kronika Powstania Warszawskiego; 9.35 Mała poranna muzy-

ka; 9.45 Wakacje z przebojem; 11 „Katedra Marii Panny w Paryżu” pow. w wyd. dźwięk.; 11.30 Wakacje ze swingiem; 12.05 W tonacji Trójki; 13 Powt. z rozrywki; 13.50 „Prywatne życie ducha dziejów” pow.; 14 Lato w Filharmonii; 15.05 Wokół nowej fał; 15.30 „Morze Śródziemne” gra R. Wright; 16 L. Prorok „Kępi wojska francuskiego”; 16.15 Muzykobranie; 16.40 Rep. pt. „Nie dajmy się zwariować”; 17.05 Muz. poczta UKF; 17.40 Bielży odcień bluesa; 18.10 Polityka dla wszystkich; 18.25 Muzyka na letnie popołudnie; 19 Z obu stron kamery — „Gorączka”; 19.20 „Na skrzydłach muzyki” gra Jean Luc Ponty; 19.40 Dni walczące stolicy — Kronika Powstania Warszawskiego; 19.55 Muzyczne impresje; 20 Antologia piosenki francuskiej; 20.30 „Spotkanie”, monodram Małgorzaty Holender-Rotkowskiej; 20.45 „Eruption” — suita zespołu Focus; 21.30 Śladami jazzowych legend; 22.08 Gwiazda siedmiu wieczorów — Eumir De odato; 22.15 Granice muzyki; 23 Wiersze J. Krzyżewskiego; 23.05 Między dniem a snem.

Wiadomości: 7, 8, 10.30, 12, 15, 17, 19.30, 22.

PROGRAM IV: (aud. lokalne Poznańskie); 6.45—8 Radioexpress (cały blok na żywo); lokalny serwis

Informac.; wiadom. „Sygnałów dnia” trans. pr. I; przegląd prasy poznańskiej; inf. dla kierowców; tel. dyżurny 653-18 do g. 8; 12.05 Czas dobrych gospodarzy; 17 Radioexpress; 17.30 Zastanówmy się wspólnie cz. I; 17.40 Stereo: Z mojej płytoteiki; 18.10 Zastanówmy się wspólnie cz. II; 18.35 Bajka dla dzieci; 18.40 Czas spikera.

TELEWIZJA

PROGRAM I
16.25 — Program dnia;
16.30 — Dziennik;
17.00 — Dla dzieci: Kino Telewizji Najmłodszych;
17.30 — Polska Kronika Filmowa;
17.40 — „Interstudio”;
18.10 — Telewizja Młodych — „G. D. N.”;
18.40 — Wystąpienie ambasadora Ludowej Republiki Bułgarii;

PROGRAM II
18.55 — Program dnia;
19.00 — Teleskop;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Antyczny świat prof. Kraw-czuka „Rzymianie w Polsce”;
20.30 — Wtorek Melomana;
21.30 — 24 godziny;
21.40 — Włeczor filmowy — Kino miniaturowe — polskie filmy dok.

GŁOS WIELKOPOLSKI redaktorzy w województwach
KALISZ: Zofia Pacewicka, ul. Kazimierzowska 4, tel. 736-89
KONIN: Wojciech Piłutowski, pl. ZPPR 1, tel. 266-67
LESZNO: Andrzej Rutecki, ul. Słowiańska 38, tel. 61-61.
PIŁA: Władysław Wrzeski, ul. Okrzei 7a, tel. 43-56

Wrzesień 8 Wtorek
Marii, Nestora
Słońce: 6.13—19.27

TEATRY

POZNAŃ
WIELKI — g. 19 „Viva la Mama”
MUZYCZNY — g. 19 „Król wło-
sogów”

KINA

GOSTYŃ: „Moja Anisa” (radz.), „Przypływ uczuć” (fr.)
JAROCIN: „Jak żyć” (pol.), „Diabli mnie biorą” (fr.)
KALISZ Kosmos: „Co mi zrobisz jak mnie złapiesz” (pol.), „Krzy-
żacy” (pol.), Stylowe: „Wielka nocna kapiel” (bulg.), „Złoto dla
zuchwałych” (jug.); Syrena: „Gli-
na czy lajdak” (fr.), „Piękna i po-
twór” (czech.)
Kępno: „Cuma” (amer.), „Po-
wrót Robin Hooda” (ang.)
KONIN Górnik: „Dzień oczyszczenia” (pol.)
KOŚCIAN: „Pielgrzym” (pol.)